

เป้าหมาย

ชุดการสอนนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนวิชาดนตรี เรื่องการเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของขลุ่ยไทย โน้ตเพลงไทย การปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด ศ. 0210 ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระยะเวลาในการสอน 10 คาบ (คาบละ 50 นาที) เพื่อใช้เป็นคู่มือสำหรับสอนและเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้จากชุดการสอน ซึ่งผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีต่อไป

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนมัธยมศึกษาได้เกิดความรู้สึกตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทย อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น
3. เพื่อส่งเสริมลักษณะนิสัยด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอน ไปประยุกต์ใช้ ในการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป
4. เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอน ไปประยุกต์ใช้ ในการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

จุดประสงค์เฉพาะ

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนของชุดการสอนวิชาดนตรี การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้นแล้ว ผู้เรียนควรมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายประวัติ ประเภท ลักษณะของขลุ่ยที่ดี และความรู้ทั่วไปของขลุ่ยไทย (เพียงขอ) ได้ถูกต้อง
2. อธิบายการอ่านโน้ตเพลงไทยได้ถูกต้อง
3. แสดงการปฏิบัติทำนองได้ถูกต้อง
4. แสดงวิธี การจับขลุ่ยไทยได้ถูกต้อง
5. แสดงวิธี การวางนิ้วได้ถูกต้อง
6. แสดงวิธี การเป่าขลุ่ยไทยได้ถูกต้อง
7. แสดงการปฏิบัติตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1 ได้
8. แสดงการปฏิบัติตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 2 ได้

9. แสดงการปฏิบัติตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยชั้นที่ 3 ได้
10. สามารถบรรเลงเพลงลาวเซิ้ง (ลาวจ้อย) ได้ถูกต้อง

จำนวนชุดการสอนและเนื้อหา

แผนการสอนที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ)	จำนวน 1 คาบ
แผนการสอนที่ 2 การอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย	จำนวน 1 คาบ
แผนการสอนที่ 3 หลักการปฏิบัติเบื้องต้น	จำนวน 1 คาบ
แผนการสอนที่ 4 แบบฝึกปฏิบัติการเล่นขลุ่ยไทยชั้นที่ 1	จำนวน 2 คาบ
แผนการสอนที่ 5 แบบฝึกปฏิบัติการเล่นขลุ่ยไทยชั้นที่ 2	จำนวน 2 คาบ
แผนการสอนที่ 6 แบบฝึกปฏิบัติการเล่นขลุ่ยไทยชั้นที่ 3	จำนวน 2 คาบ
แผนการสอนที่ 7 การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้นสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1	จำนวน 1 คาบ
รวม	10 คาบ

ส่วนประกอบของชุดการสอน

1. คู่มือครู
2. คู่มือนักเรียน
3. แบบประเมินพฤติกรรม
4. แบบทดสอบเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ)

คู่มือครู

แผนการสอนนี้ สร้างขึ้นสำหรับครูผู้สอนในเนื้อหา รายวิชาเลือกเสรีคนตรีไทยตามความ
 หนด 2 (ศ. 0210) เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้น ซึ่ง
 ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล เป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน
 การสอน การประเมินผล ซึ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้สอนเป็นอย่างดี

แผนการสอนนี้ เหมาะสำหรับนักเรียนที่ไม่เคยฝึกการเป่าขลุ่ยไทยมาก่อน สามารถใช้
 เป็นแบบฝึกหัดให้บรรลุลักษณะตามที่กำหนดในแผนการสอนได้ภายในระยะเวลา 10 คาบ
 (คาบละ 50 นาที)

การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นเตรียมการสอน ครูผู้สอนศึกษารายละเอียดดังนี้

- 1.1 ศึกษาโครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนให้เข้าใจอย่างละเอียด
- 1.2 ศึกษาแผนการสอน ดำเนินกิจกรรม และใช้เวลาในการเรียนการสอน
- 1.3 ตรวจสอบเอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน และเครื่องดนตรีที่อยู่ในสภาพ

ที่ใช้การได้ดี

- 1.4 ครูผู้สอนควรรักษาเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตามกำหนดมากที่สุด
- 1.5 ครูผู้สอนควรมีพื้นฐานในการปฏิบัติขลุ่ยไทย

2. ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

- 2.1 ครูผู้สอนสามารถยืดหยุ่นเวลาในการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม
- 2.2 ครูแจกใบความรู้ประกอบให้นักเรียนได้ศึกษา
- 2.3 ครูอธิบายและสาธิตเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของขลุ่ยไทย การอ่านโน้ตเพลงไทย

สำหรับขลุ่ย หลักการปฏิบัติการเล่นขลุ่ยไทยเบื้องต้น แบบฝึกการเล่นขลุ่ยไทยขั้นที่ 1 แบบฝึกการเล่น
 ขลุ่ยไทยขั้นที่ 2 แบบฝึกการเล่นขลุ่ยไทยขั้นที่ 3

2.4 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน และให้ศึกษาใบความรู้และใบงานพร้อมทั้ง
 ฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในใบงาน

2.5 ครูควรเตรียมความรู้ในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง สามารถปฏิบัติและตอบปัญหาข้อข้อง
 ใจได้

2.6 ครูผู้สอนสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาบางตอนได้

3. การประเมินผล

3.1 ครูผู้สอนประเมินผลหลังแผนการสอนที่ 1 เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปของกลุ่มไทย

3.2 ครูผู้สอนประเมินผลหลังแผนการสอนที่ 2 เพื่อประเมินด้านทักษะการอ่านโน้ตเพลงสำหรับขลุ่ย

3.3 ครูผู้สอนประเมินผลหลังแผนการสอนที่ 3 เพื่อประเมินด้านทักษะเรื่องหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น

3.4 ครูผู้สอนประเมินผลหลังแผนการสอนที่ 4 เพื่อประเมินด้านทักษะเรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1 โดยประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

3.5 ครูผู้สอนประเมินผลหลังแผนการสอนที่ 5 เพื่อประเมินด้านทักษะเรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 2 โดยประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

3.6 ครูผู้สอนประเมินผลหลังแผนการสอนที่ 6 เพื่อประเมินด้านทักษะเรื่องแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 3 โดยประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

3.7 ครูผู้สอนประเมินผลหลังแผนการสอนที่ 7 เพื่อประเมินผลภาคปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้นในเพลงลาวซึ้ง (ลาวจ้อย) โดยประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

3.8 ครูผู้สอนประเมินหลังการเรียนแต่ละครั้งเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนด้วยแผนการสอนควรแจ้งให้นักเรียนทราบขอบเขตเนื้อหาที่จะประเมิน

คู่มือนักเรียน

1. ศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมให้เข้าใจ ถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยให้ซักถามครูผู้สอนทันที
2. ฟังคำอธิบายและการสาธิตของครู พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติตามหลังจากการสาธิต
3. ศึกษาเอกสารประกอบการสอน แล้วปฏิบัติตามกิจกรรมในแผนการสอนที่ 1-7
4. ศึกษารายการประเมินที่จะประเมินความสามารถของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในแบบทดสอบและแบบประเมินพฤติกรรม ถ้าหากนักเรียนยังไม่ผ่านเกณฑ์ให้กลับมาฝึกปฏิบัติกิจกรรมซ้ำจนเกิดทักษะ

ระยะเวลา	เนื้อหาและกิจกรรม	ลักษณะ กลุ่ม
	9. ครุนำขลุ่ยมาแจกให้นักเรียนคนละ 1 เล้า แล้วให้สังเกตลักษณะของขลุ่ยครูแจกไปงานที่ 1 10. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยชื่อส่วนประกอบของขลุ่ย พร้อมทั้งอภิปรายสรุปความรู้ที่ได้จากใบความรู้ที่ 4 11. ครูและนักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการเก็บรักษาส่งขลุ่ยไทยตามใบความรู้ที่ 2 12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติ ประเภท ลักษณะ ส่วนประกอบ และวิธีการเก็บรักษาส่งขลุ่ยไทย 13. ประเมินความสามารถของนักเรียน โดยการทำแบบทดสอบ 20 ข้อ	รายบุคคล กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ รายบุคคล
1 คาบ 50 นาที	<u>ชุดที่ 2 การอ่านโน้ตเพลงไทย</u> <u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. กิจกรรมเข้าสู่บทเรียนนักเรียนอ่านเนื้อเพลง “เต่า งู กา” จากแผนภูมิแล้วครูร้องเพลงนี้ให้นักเรียนฟัง จากนั้นจึงให้นักเรียนร้องตาม จนสามารถร้องได้เองอย่างถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ 2. ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับคำต่าง ๆ ในบทเพลง “เต่า งู กา” ซึ่งมีความสั้น ยาวของเสียงแตกต่างกัน จากนั้นครูเขียนตัวอักษรสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียง บนกระดานให้นักเรียนดูและปิดเทปบันทึกเสียง บรรเลงเพลง เต่า งู กา จากนั้นให้นักเรียนทายว่า ในเพลง เต่า งู กา มีโน้ตตัวอะไรบ้าง ครูเฉลย โดยทำเป็นบัตรคำตัวโน้ตและแสดงแผนภูมิโน้ตเพลง พร้อมเปิดเพลงอีก 1 รอบ ปรบมือตามจังหวะเพลง 3. ครูอธิบายเรื่องการอ่านโน้ตเพลงตามใบความรู้ที่ 2	กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่

ระยะเวลา	เนื้อหาและกิจกรรม	ลักษณะกลุ่ม
	4. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน เล่นเกมสื่การอ่านโน้ตเพลง โดยครูชูบัตรคำตัวโน้ตตามใบงานที่ 1-2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน 5. ครูและนักเรียน ร่วมกันสรุปการอ่านสัญลักษณ์แทนเสียงและการอ่านโน้ตเพลงไทยตามความเข้าใจจากการเล่นเกมสื่ 6. ประเมินความสามารถนักเรียน โดยการทำแบบประเมินพฤติกรรมเรื่องการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย	กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ รายบุคคล
	<u>ชุดที่ 3 หลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น</u> <u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. นำเข้าสู่บทเรียนครูให้ดูภาพการปฏิบัติทำนั้งเป่าขลุ่ย และให้นักเรียนทดลองปฏิบัติตามภาพ 2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทำนั้งการเป่าขลุ่ยที่สวยงามและถูกวิธีว่าควรมีลักษณะอย่างไร 3. ครูแจกขลุ่ยเพียงออ คนละ 1 เล้า 4. ครูอธิบายพร้อมสาธิตการปฏิบัติทำนั้ง วิธีการจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้วและวิธีเป่าขลุ่ย 5. นักเรียนปฏิบัติตามคำอธิบาย และการสาธิตของครู เรื่องการปฏิบัติทำนั้งและวิธีการจับขลุ่ย การวางนิ้วและวิธีการเป่าขลุ่ย พร้อมกับศึกษาข้อมูลจากใบความรู้เรื่องการปฏิบัติทำนั้ง วิธีการจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้วและวิธีการเป่าขลุ่ย 6. ให้นักเรียนแสดงการปฏิบัติทำนั้ง วิธีการจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้วและเป่าขลุ่ยเสียงโคในลักษณะที่ค้างอยู่เพื่อให้ครูตรวจสอบความถูกต้องทีละคน	กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ รายบุคคล กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่

[illegible]

ระยะเวลา	เนื้อหาและกิจกรรม	ลักษณะกลุ่ม
	12. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เล่นเกมส่ “มาจับขลุ่ยกัน” ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกกลุ่มที่จะตอบและชูโน้ตบัตรคำให้นักเรียนกลุ่มนั้นช่วยกันตอบ กลุ่มใดสามารถบอกการจับขลุ่ยได้ถูกต้องได้ 1 คะแนน กลุ่มใดไม่สามารถบอกการจับขลุ่ยได้ถูกต้องได้ 0 คะแนน และเล่นเกมส่ “มาเป่าขลุ่ยกัน” จนนักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยเสียง ซอล ลา ที โด(สูง) ได้ทุกคน 13. ครูแจกใบงาน1-3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดความชำนาญในโน้ตตัว ซอล ลา ที โด(สูง) โดยครูเป็นผู้ควบคุมจังหวะให้ 14. ครูและนักเรียนร่วมกันเป่าขลุ่ยตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1 ในใบงานที่ 3 15. ครูประเมินผลตามแบบประเมินพฤติกรรมเรื่อง แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1	กลุ่มเล็ก กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อหาและกิจกรรม	ลักษณะกลุ่ม
	12. ครูแจกใบความรู้ 1-4 ให้นักเรียนทบทวนวิธีการจับขลุ่ยโน้ตตัว ฟา มี เร โด(ต่ำ) อีกครั้งหนึ่ง 13. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เล่นเกมส์ “มาจับขลุ่ยกัน” ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกกลุ่มที่จะตอบและชูโน้ตบัตรคำให้นักเรียนกลุ่มนั้นช่วยกันตอบ กลุ่มใดสามารถบอกการจับขลุ่ยได้ถูกต้องได้ 1 คะแนน กลุ่มใดไม่สามารถบอกการจับขลุ่ยได้ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน และเล่นเกมส “มาเป่าขลุ่ยกัน” จนนักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยเสียง ฟา มี เร โด(ต่ำ) ได้ทุกคน 14. ครูแจกใบงาน 1-3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดความชำนาญในโน้ตตัว ฟา มี เร โด(ต่ำ) โดยครูเป็นผู้ควบคุมจังหวะให้ 15. ครูและนักเรียนร่วมกันเป่าขลุ่ยตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 2 ในใบงานที่ 3 16. ครูประเมินผลตามแบบประเมินพฤติกรรมเรื่อง แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 2	รายบุคคล กลุ่มเล็ก กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อหาและกิจกรรม	ลักษณะกลุ่ม
2 คาบ 100 นาที	<u>ชุดที่ 6 แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 3</u> <u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ทบทวนแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 2 2. ครูให้นักเรียนอ่านโน้ต โด(ต่ำ) เร มี ฟา ซอล ลา ที โด(แหบ) เร (แหบ) มี (แหบ) ฟา(แหบ) ซอล (แหบ) ตามบัตรคำ 3. ครู – นักเรียนเล่นเกมสัการเป่าโน้ต โด(ต่ำ) เร มี ฟา ซอล ลา ที โด(แหบ) โดยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ครูเป่าโน้ตเสียงโด(ต่ำ) และให้นักเรียนคนต่อไปเป่าโน้ตเสียงเร นักเรียนคนต่อไปเป่าโน้ตเสียงมี นักเรียนคนต่อไปเป่าโน้ตเสียงฟา นักเรียนคนต่อไปเป่าโน้ตเสียงลา นักเรียนคนต่อไปเป่าโน้ตเสียงที นักเรียนคนต่อไปเป่าโน้ตเสียงโด(สูง) นักเรียนคนต่อไปวนกลับมาเป่าโน้ตเสียงโด(ต่ำ) เป่าไล่โน้ตเสียงขึ้นต่อไปจนครบนักเรียนทุกคน ให้นักเรียนสลับที่นั่งกัน และเป่าไล่โน้ตเสียงขึ้นต่อไปจนครบนักเรียนทุกคนเมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยครบ 1 บันโดเสียงได้ 4. ครูให้นักเรียนอ่านโน้ต ซอล(แหบ) ฟา(แหบ) มี(แหบ) เร (แหบ) ตามบัตรคำ 5. ครูสาธิตการเป่าขลุ่ยเสียงโน้ตตัว ซอล(แหบ) ฟา(แหบ) มี (แหบ) เร (แหบ) ให้นักเรียนฟัง 6. ครูสาธิตให้นักเรียนจับขลุ่ยโน้ตตัว ซอล(แหบ) จากนั้นให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอนบอก โดยชูโน้ตบัตรคำเสียง ซอล(แหบ) 7. ครูสาธิตให้นักเรียนจับขลุ่ยไทยโน้ตตัว ฟา(แหบ) โดยให้นักเรียนจับขลุ่ยโน้ตตัว ฟา(แหบ) จากนั้นให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอนบอก โดยชูโน้ตบัตรคำเสียงฟา(แหบ)	กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่ กลุ่มใหญ่

ระยะเวลา	เนื้อหาและกิจกรรม	ลักษณะกลุ่ม
	8. ครูสาธิตให้นักเรียนจับขลุ่ยโน้ตตัว มี(ແຫບ) จากนั้นให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอนบอก โดยชูโน้ตบัตรคำเสียง มี(ແຫບ)	กลุ่มใหญ่
	9. ครูสาธิตให้นักเรียนจับขลุ่ยไทยโน้ตตัว เร(ແຫບ) โดยให้นักเรียนจับขลุ่ยโน้ตตัว เร(ແຫບ) จากนั้นให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอนบอก โดยชูโน้ตบัตรคำเสียง เร(ແຫບ)	กลุ่มใหญ่
	10. ครูแจกใบความรู้ 1-4 ให้นักเรียนทบทวนวิธีการจับขลุ่ยโน้ตตัว ซอล(ແຫບ) ฟา(ແຫບ) มี(ແຫບ) เร(ແຫບ) อีกครั้งหนึ่ง	กลุ่มใหญ่
	11. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เล่นเกมส์ “มาจับขลุ่ยกัน” ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกกลุ่มที่จะตอบและชูโน้ตบัตรคำให้นักเรียนกลุ่มนั้นช่วยกันตอบ กลุ่มใดสามารถบอกการจับขลุ่ยได้ถูกต้องได้ 1 คะแนน กลุ่มใดไม่สามารถบอกการจับขลุ่ยได้ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน และเล่นเกมส “มาเป่าขลุ่ยกัน” ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกกลุ่มที่จะตอบและชูโน้ตบัตรคำให้นักเรียนกลุ่มนั้นช่วยกันเป่า กลุ่มใดสามารถเป่าขลุ่ยได้เสียงถูกต้องไม่เพี้ยนได้ 1 คะแนน กลุ่มใดเป่าขลุ่ยเสียงเพี้ยน ไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน จนนักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยเสียง ซอล(ແຫບ) ฟา(ແຫບ) มี(ແຫບ) เร (ແຫບ) ได้ทุกคน	กลุ่มเล็ก
	12. ครูแจกใบงานที่ 1-3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดความชำนาญในโน้ตโดยครูเป็นผู้ควบคุมจังหวะให้	กลุ่มเล็ก
	13.ครูและนักเรียนร่วมกันเป่าขลุ่ยไทยตามบทเพลงในโน้ตตัวครบ 1 บั๊นใดเสียงตามใบงานที่ 1-3	กลุ่มใหญ่
	14. ครูประเมินผลตามแบบประเมินพฤติกรรมเรื่อง แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 3	รายบุคคล

ระยะเวลา	เนื้อหาและกิจกรรม	ลักษณะกลุ่ม
1 คาบ 50 นาที	<u>ชุดที่ 7</u> เพลงลาวเซิ้ง (ลาวจ้อย) <u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> ประเมินภาคปฏิบัติ ในการเป่าขลุ่ยไทยเบื้องต้นสำหรับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้นักเรียนบรรเลงเพลงลาวเซิ้ง (ลาวจ้อย) เป็น รายบุคคล ประเมินความสามารถของนักเรียน ตามแบบประเมิน พฤติกรรมเรื่อง เพลงลาวเซิ้ง (ลาวจ้อย)	รายบุคคล

แผนการสอนที่ 1 วิชา คณิตไทยปฏิบัติตามความนัด 2
เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จำนวน 1 คาบ

สาระสำคัญ

ขลุ่ยไทยเป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่าที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา สามารถแบ่งประเภทของขลุ่ยได้ 6 ประเภท มีลักษณะ ส่วนประกอบและการเก็บรักษา อันเป็นเอกลักษณ์ของขลุ่ยไทย เหมาะสำหรับการบรรเลงเดี่ยวมีผู้นิยมเล่นอย่างแพร่หลาย เพราะมีเสียงที่ไพเราะ น่านักเบาะและพสกนิกรชาว

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายประวัติของขลุ่ยไทยโดยสังเขปได้
2. อธิบายประเภทของขลุ่ยไทยได้
3. อธิบายลักษณะของขลุ่ยที่ดีได้
4. อธิบายส่วนประกอบของขลุ่ยได้
5. อธิบายการเก็บรักษาขลุ่ยได้

เนื้อหา

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ)

1. ประวัติที่มาโดยสังเขป
2. ประเภทของขลุ่ยไทย
3. ลักษณะของขลุ่ยที่ดี
4. ส่วนประกอบของขลุ่ย
5. การเก็บรักษาขลุ่ย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนฟังเทปบันทึกเสียงการเดี่ยวขลุ่ย เพลงสรว้อยสนัดค เมื่อฟังเพลงจบแล้ว

ครู – นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเสียงขลุ่ยในเพลงว่ารู้สึกอย่างไร เช่น รู้สึกสนุกสนาน หรือ รู้สึกเศร้า

ขั้นสอน

2. ครูเล่าประวัติขลุ่ยไทยตามใบความรู้ที่ 1 โดยสังเขป
3. ครูให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับประวัติขลุ่ยไทยตามความเข้าใจตามใบความรู้ที่ 1
4. ครูอธิบายประเภทของขลุ่ยไทย จากรูปภาพหรือของจริงตามใบความรู้ที่ 2
5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประเภทของขลุ่ยไทย ตามความเข้าใจ

จากใบความรู้ที่ 2

6. ครูอธิบายลักษณะของขลุ่ยที่ดีตามใบความรู้ที่ 3
7. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะของขลุ่ยที่ดี ตามความเข้าใจจากใบความรู้ที่ 3
8. ครูบรรยายลักษณะและส่วนประกอบของขลุ่ยไทยพร้อมทั้งแสดงให้เห็นส่วนต่าง ๆ

จากของจริงหรือศึกษาจากแผนผังตามใบความรู้ที่ 4

9. ครูนำขลุ่ยมาแจกให้นักเรียนคนละ 1 เถา แล้วให้สังเกตลักษณะของขลุ่ยครูแจกใบงานที่ 1

10. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยชื่อส่วนประกอบของขลุ่ย พร้อมทั้งอภิปรายสรุปความรู้ที่ได้จากใบความรู้ที่ 4

11. ครูและนักเรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการเก็บรักษาขลุ่ยไทยตามใบความรู้ที่ 5

ขั้นสรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติ ประเภท ลักษณะ ส่วนประกอบ และวิธีการเก็บรักษาขลุ่ยไทยและทำแบบทดสอบเรื่องความรู้เกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ)

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ขลุ่ยเพียงออ
2. เทปบันทึกเสียงการเดี่ยวขลุ่ย เพลงสรว้อยสนัดค
3. ใบความรู้ที่ 1 - 5
4. ใบงานที่ 1 - 2

การวัดผลและประเมินผล

การวัดผล

1. วิธีวัด

- การสังเกต
- การทำแบบฝึกหัดในใบงานที่ 1-2

2. เครื่องมือในการวัด

- แบบทดสอบ

3. เกณฑ์ในการวัด

- ทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง 16 ข้อ จาก 20 ข้อ

การประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 1

เรื่องประวัติขลุ่ยโดยสังเขป

ขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าชนิดหนึ่ง จากหลักฐานของนักโบราณคดีที่ได้ขุดพบหีบศพภรรยาเจ้าเมืองของไทย ที่ริมฝั่งแม่น้ำสวโขได้พบว่า หีบศพชั้นในสุดที่ติดกับตัวศพ มีของสำคัญอยู่ 3 อย่าง ซึ่งปรากฏว่าสิ่งของทั้งหมดเป็นเครื่องดนตรีทั้งสิ้น คือ แคน 1 ตัว ขลุ่ย 1 เลา จิม 1 ตัว และศพนั้นมีอักษรจารึกศักราชไว้ด้วย ซึ่งถ้านับถึงบัดนี้ก็มีอายุได้ 2,000 ปี

แต่จากบันทึกของประวัติศาสตร์ไทยหลายชิ้น ได้ทำให้เราทราบกันว่า “ขลุ่ย” ได้รับความนิยมสูงสุด เมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายมานี้เอง โดยที่ตั้งแต่สมัยสุโขทัยมาถึง สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ตลอดจนกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง ก็ยังไม่ปรากฏเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ยจะมีก็แต่เป่าพาทย์ไม้นวม และมโหรีหญิงก็มีเครื่องสี คือ มี ซอสามสาย กระเจี๊ยะ ปี่ ทับ หรือโทน และ กรับพวง เพิ่งมาเพิ่มเป็นมโหรีหญิงเครื่องหก ในตอนปลายสมัยกรุงศรีอยุธยานี้เอง โดยได้เพิ่มรำมะนาและขลุ่ย จึงเกิดเป็นมโหรีเครื่องหกขึ้นมา และแม้แต่ในเขตพระราชฐานก็ปรากฏว่ายังมีคนนำขลุ่ยไปเป่าเล่นกันอยู่เสมอ จนอาจทำให้เกิดความรำคาญเบื้องยุคลบาทของพระมหากษัตริย์ จนถึงกับมีข้อห้ามไว้ในกฎหมายเตียรบาล ในสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991 – 2031) ว่า “ห้ามร้องเพลง เป่าขลุ่ย เป่าปี่ สีซอ ดีดจะเข้ กระเจี๊ยะ ดีโทนทับ ในเขตพระราชฐาน”

นอกจากสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ขลุ่ยจึงได้กลายเป็นเครื่องดนตรีอันสำคัญยิ่ง เป็นตัวคุมเสียงของวงเครื่องสาย มโหรี ซึ่งวงดนตรีหลายประเภทจะต้องใช้ขลุ่ยบรรเลงร่วม เช่น วงมโหรีทุกประเภท วงเครื่องสายทุกชนิด วงเป่าพาทย์ไม้นวมทั้งหลาย และวงเป่าพาทย์ดึกดำบรรพ์ก็ใช้ขลุ่ยแทนปี่ทั้งสิ้น

นอกจากจะใช้ผสมวงเล่นกับเครื่องดนตรีชนิดอื่นแล้ว ขลุ่ยยังเหมาะสำหรับ เป่าเล่นคนเดียวแ่ก่เหงาอีกด้วย จะเห็นได้ว่าขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีอีกประเภทหนึ่งที่ได้รับความนิยมอย่างสูง ทั้งนี้คงจะเป็นเพราะเหตุที่ว่าขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีที่มีน้ำเสียงไพเราะ หัดเป่าได้ง่าย ราคาถูก พกติดตัวได้สะดวก การเป่าก็ไม่พิถีพิถันเหมือนเครื่องดนตรีอื่น ๆ คือ จะนั่ง นอน ยืน เดิน ก็สามารถเป่าขลุ่ยได้ทั้งสิ้น ต่างกับเครื่องดนตรีชนิดที่ต้องจำกัดเพียงการนั่งบรรเลงเท่านั้น

ใบความรู้ที่ 2

เรื่องประเภทของขลุ่ยไทย

โดยทั่วไปขลุ่ยไทย อาจจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ขลุ่ยหลีบหรือขลุ่ยหลัก เป็นขลุ่ยขนาดเล็กเสียงสูงเพียงออเป็นคู่ตี ใช้ในวงมโหรี เครื่องคู่ เครื่องใหญ่ และวงเครื่องสายเครื่องคู่ โดยเป็นเครื่องนำในวงเดียวกับระนาดหรือซอด้วง นอกจากนี้ยังใช้ในวงเครื่องสายปี่ชวา เพราะขลุ่ยหลีบมีเสียงตรงกับเสียงซอโดยบรรเลง เป็นพวกหลังเช่นเดียวกับซออู้

2. ขลุ่ยเพียงออ เป็นขลุ่ยที่มีระดับเสียงอยู่ในช่วงปานกลาง คนทั่วไปนิยมเป่าเล่น ใช้ในวงมโหรีหรือเครื่องสายทั่ว ๆ ไป โดยเป็นเครื่องตามหรืออาจใช้ในวงเครื่องสายปี่ชวาก็ได้ แต่เป่ายากกว่า ขลุ่ยหลีบ เนื่องจากเสียงไม่ตรงกับเสียงซอว่าเช่นเดียวกับนำขลุ่ยหลีบมาเป่าในทางเพียงออ ต้องทดเสียงขึ้นไปให้เป็นคู่ 4 นอกจากนี้ยังใช้ในวงปี่พาทย์ไม้นวมแทนปี่อีกด้วย โดยบรรเลงเป็นพวกหน้า

3. ขลุ่ยอู้ เป็นขลุ่ยขนาดใหญ่ เสียงต่ำกว่าขลุ่ยเพียงออสามเสียง ใช้ในวงปี่พาทย์ ดึกดำบรรพ์ ซึ่งต้องการเครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำเป็นพื้น นอกจากนี้ ในอดีตยังใช้ในวงมโหรี เครื่องใหญ่ ปัจจุบันไม่ได้ใช้เนื่องจากหาคนเป่าที่มีความชำนาญได้ยาก

4. ขลุ่ยเคื่องออ เป็นขลุ่ยที่มีเสียงสูงกว่าขลุ่ยเพียงออหนึ่งเสียง ซึ่งตรงกับเสียงปี่ใน ใช้ในวงปี่พาทย์ไม้นวมเป็นเครื่องนำแทนปี่ ซึ่งอาจมีเสียงดังเกินไป ใช้เล่นเพลงดับต่าง ๆ แต่ปัจจุบันนี้ไม่ค่อย ได้รับความนิยมมากนัก

5. ขลุ่ยรองออ เป่าขลุ่ยที่มีขนาดใหญ่กว่าและเสียงต่ำกว่าขลุ่ยเพียงออหนึ่งเสียง เสียงตรงกับเสียงปี่นอกต่ำ อาจใช้ในวงมโหรีแทนขลุ่ยเพียงออ ในกรณีที่ต้องการเสียงต่ำกว่าธรรมดา ปัจจุบันนี้ไม่นำมาใช้เนื่องจากขาดคนเป่าที่มีความชำนาญ

6. ขลุ่ยกรวด ในระยะหลังในวงเครื่องสายได้นำเครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาเล่นร่วมด้วย เรียกว่าวงเครื่องสายผสม เช่น เปียโน ออร์แกน จึงมีผู้คิดทำขลุ่ยให้เข้ากับเสียงดนตรีเหล่านี้

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง ลักษณะของขลุ่ยไทยที่ดี

ขลุ่ยโดยทั่วไปแล้วทำจากไม้ไผ่บางพันธุ์ ไม้ไผ่ที่ใช้ทำขลุ่ยส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ นอกจากไม้ไผ่แล้วก็อาจทำได้จากงาช้าง ไม้ชิงชัน ไม้เนื้อแข็งอื่น ๆ และปัจจุบันนี้ ก็มีผู้นำท่อพลาสติกมาทำขลุ่ยด้วย

ส่วนในเรื่องคุณภาพนั้นขลุ่ยที่ทำจากไม้ไผ่จะดีกว่าขลุ่ยที่ทำจากวัสดุอื่น เนื่องจากไม้ไผ่เป็น วัสดุบอบโดยธรรมชาติมีผิวทั้งด้านในและด้านนอก ทำให้ลมเดินสะดวก เมื่อถูกน้ำสามารถขยายตัวได้สัมพันธ์กับอากาศทำให้ไม่แตกง่าย อีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ ไม้ไผ่มีข้อ โดยธรรมชาติ จะเห็นว่าทางด้านปลายของเถาขลุ่ยจะมีข้อติดอยู่ด้วย ซึ่งจะทำหน้าที่อุ้มลมและเสียง ทำให้เสียงขลุ่ยมีความกังวานไพเราะมากขึ้น ซึ่งถ้าเป็นขลุ่ยที่ทำจากวัสดุอื่นผู้ทำอาจไม่คำนึงถึงข้อนี้ จึงอาจทำให้ขลุ่ยค่อยๆคุณภาพไปได้

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ขลุ่ยที่ดีควรทำมาจากไม้ไผ่ นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงอื่น ๆ ประกอบด้วย

1. เสียง ขลุ่ยที่ดีต้องเสียงไม่เพี้ยนตั้งแต่เสียงต่ำสุดจนถึงสูงสุด คือทุกระดับเสียงต้องห่างกัน 1 เสียง ตามระบบเสียงไทยเสียงคู่แปดต้องเท่ากัน เสียงเลียนหรือนิ้วควงต้องตรงกัน เสียงแท้เสียงต้องโปร่งใส มีแก้วเสียงไม่แหบพร่าหรือแตก ถ้าเล่นในวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีที่เสียงตายตัว เช่น ระนาดหรือฆ้องต้องเลือกขลุ่ยที่มีระดับเสียงเข้ากับเครื่องดนตรีเหล่านั้น

2. ลม ขลุ่ยที่ดีต้องกินลมน้อย ไม่หนักแรงเวลาเป่า สามารถระบายลมได้ง่าย

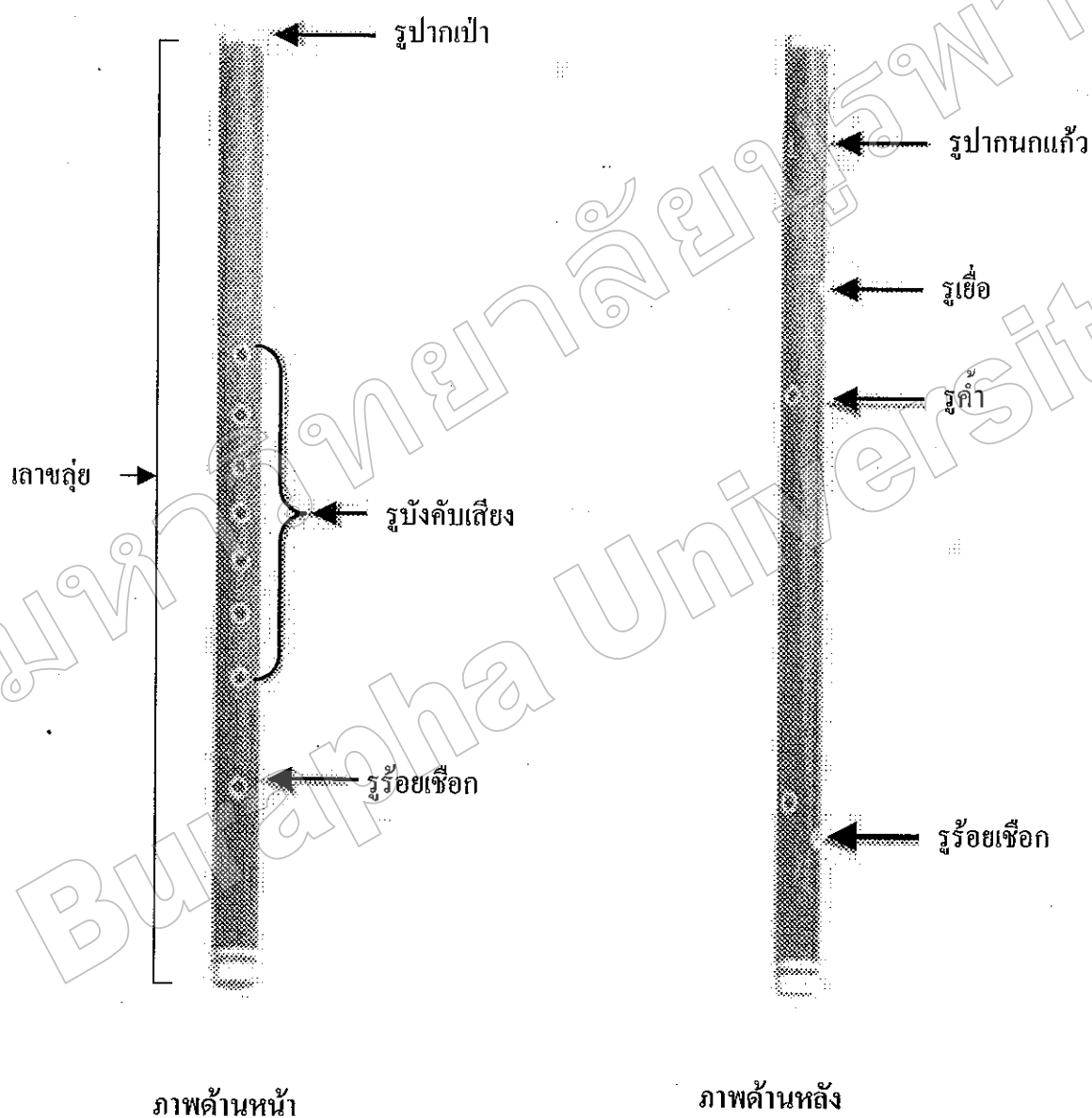
3. ลักษณะไม้ ไม้ที่นำมาทำขลุ่ยต้องเป็นไม้ที่แก่จัดหรือแห้งสนิท สังเกตได้จากสีของไม้เป็นสีน้ำตาลเหลืองสีน้ำตาลแก่ค่อนข้างดำ เนื้อไม้หนาหรือบางเกินไป ในกรณีที่ไม้ไผ่ไม่แห้งสนิทเมื่อทำแล้วในระยะหลังอาจแตกร้าวได้ง่าย เสียงเปลี่ยนไปและมอดกักกินเสียงหาย

4. ดาก ควรทำจากไม้สักทอง ไม่มีขุยหรือขนแมวขวางทางลม การใส่ดากจะต้องไม่ชิดหรือห่าง ไม้ไผ่ตัวเถาขลุ่ยจนเกินไปเพราะถ้าใส่ชิดทำให้เสียงทึบ คือ ถ้าใส่ห่างทำให้เสียง โวก กินลมมาก นอกจากนี้การหยอดขี้ผึ้งที่ดากต้องทำอย่างประณีต เพื่อไม่ให้ลมรั่วออก

5. รูปร่าง ขลุ่ย ขลุ่ยต้องเจาะอย่างประณีต รูไม่ใหญ่หรือเล็กเกินไป ขลุ่ยในสมัยโบราณ รูปร่าง ๆ ที่นิ้วปิดคว้านด้านในไว้ ทำให้เสียงของขลุ่ยดังกังวานยิ่งขึ้น ปัจจุบันคนทำขลุ่ยมักจะเลื่อยข้อนี้

6. ลักษณะประกอบอื่น ๆ สีผิวของไม้สวย ไม่มีตำหนิ ไม่คดงอ เกลี้ยงได้สวยละเอียด แต่สิ่งเหล่านี้ไม่มีผลกระทบต่อเสียงของขลุ่ยแต่อย่างใด เพียงพิจารณาเป็นส่วนประกอบเท่านั้น

ใบความรู้ที่ 4
เรื่องส่วนประกอบของขลุ่ยไทย

ส่วนประกอบของขลุ่ยไทย

1. เลาขลุ่ย หมายถึง ลำตัวของขลุ่ยที่ทำด้วยไม้รวก ไม้ชิงชัน หรือวัสดุอื่น ๆ
2. ดาก ทำด้วยไม้สักทองหรือไม้สักหิน (เพราะไม่มีเสี้ยน) ยาวประมาณ 2 นิ้ว อดด้านบนของขลุ่ย เหลือช่องสำหรับเป่าอยู่ช่องหนึ่ง
3. รูปากเป่า เป็นรูที่เกิดจากการบากดากข้างหนึ่งออกเล็กน้อยสำหรับปากเป่า และทางเดินของลม ไปออกทะลุตรงรูปากนกแก้ว ซึ่งเป็นที่สิ้นสุดของดากพอดี
4. รูปากนกแก้ว เป็นช่องสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวประมาณ 2 เซนติเมตร กว้างประมาณครึ่งเซนติเมตร อยู่ต่อจากดาก และอยู่ด้านเดียวกับรูปากเป่า ถ้าอุดรูนี้แล้วทำให้เป่าขลุ่ยไม่ดัง
5. รูเยื่อ เป็นรูกลมเล็ก ๆ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8 มิลลิเมตร (ขนาดเท่ารูค้ำและรูบังคับเสียง) อยู่ห่างจากด้านสำหรับปากเป่าลงมาประมาณ 5 นิ้ว อยู่ใต้ปากนกแก้วประมาณ 2 นิ้ว อยู่ด้านข้าง รูนี้ใช้สำหรับติดเยื่อบาง ๆ เพื่อที่เวลาเป่าเกิดการสั่นสะเทือน ทำให้เสียงขลุ่ยไพเราะยิ่งขึ้น (ปัจจุบันนิยมติดด้วยกระดาษหนาหรือไม้เจาะรูนี้ไว้ก็มี)
6. รูค้ำ อยู่ทางด้านหลังของขลุ่ยในแนวเดียวกันกับรูปากนกแก้ว รูนี้อยู่ห่างจากด้านสำหรับปากเป่าประมาณ 7 นิ้ว สำหรับใช้นิ้วหัวแม่มืออุดเพื่อช่วยค้ำน้ำหนักของขลุ่ยเวลาเป่า ในขณะเดียวกันเป็นรูบังคับเสียงไปในตัวท้าย
7. รูบังคับเสียง รูเหล่านี้เจาะอยู่ทางด้านบนของเลาขลุ่ย (ตรงกันข้ามกับรูค้ำ) ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 7 รูด้วยกัน รูแรกอยู่ห่างจากหัวขลุ่ยประมาณ 6 นิ้ว ส่วนรูสุดท้ายอยู่ห่างจากปากขลุ่ยประมาณ 4 นิ้ว แต่ละรูเจาะห่างกันประมาณ 1 นิ้ว รูเหล่านี้มีไว้สำหรับปิด - เปิด บังคับเสียง (รวมทั้งรูค้ำด้านหลัง) ทำให้เกิดเป็นระดับเสียงสูง - ต่ำ ต่าง ๆ ตามที่ต้องการ
8. รูร้อยเชือก มีทั้งหมด 2 รู อีก 2 รูเป็นรูตั้งเสียด ถ้าไม่มี หรือปิดรูนี้ไว้ เสียงโดจะเพี้ยน เจาะอยู่ตรงปลายเลาขลุ่ยเหนือข้อขึ้นมเล็กน้อย ที่ว่า 4 รูนี้คือเจาะด้านบนและด้านล่างของเลาขลุ่ยตรงกันด้านละรู และเจาะด้านข้างตรงกันอีกด้านละ 1 รู สำหรับร้อยเชือกทำเป็นห่วงแขวนขลุ่ย เข้ากับข้อหรือตะปูหรืออะไรก็ได้ สมัยก่อนนี้ถ้าเราไปเที่ยวตามบ้านนอก ขึ้นไปบ้านไหน ๆ ก็มักจะเห็นขลุ่ยแขวนอยู่ตามหัวเสาบ้าน บ้านละเลาสองเลาเสมอ

ใบความรู้ที่ 5

เรื่องการเก็บรักษาขลุ่ย

ขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีที่ต้องใช้ปากเป่า ฉะนั้นการรักษาความสะอาดจึงเป็นเรื่องสำคัญ มีวิธีการดูแลรักษาดังนี้

1. เมื่อซื้อขลุ่ยมาใหม่ ๆ ควรนำขลุ่ยไปแช่น้ำผึ้ง หรือน้ำตาลสดหลาย ๆ วัน จะช่วยรักษาเนื้อไม้และกันมอดหรือแมลงทำลายขลุ่ย

2. ไม่ควรเก็บขลุ่ยไว้ในที่ร้อนหรือเย็นจัดเกินไป เพราะจะทำให้ขลุ่ยแตกร้าว

3. ควรหุ้มขอบปลายด้านบนและด้านล่างของขลุ่ยด้วยโลหะ ป้องกันการร้าวของเนื้อไม้

4. ไม่ควรนำวัสดุหรือสิ่งของใดเขียนบริเวณรูปากนกแก้ว เพราะจะทำให้รูปากนกแก้วชำรุดหรือบิ่นได้

5. ก่อนหรือหลังการเป่าขลุ่ย ควรทำความสะอาดโดยการเช็ดทุกครั้ง แต่ห้ามนำไปล้างในอ่างน้ำเพราะจะทำให้ไม้ยัดหรือหดตัว อันเป็นสาเหตุให้เสียงขลุ่ยเปลี่ยนไป ควรใช้แอลกอฮอล์เช็ดเพื่อฆ่าเชื้อบริเวณที่เป่าด้วย

6. อย่าใช้ขลุ่ยร่วมกับผู้อื่น เพราะอาจเป็นแหล่งแพร่เชื้อได้

7. อย่าให้ตกหล่น เพราะขลุ่ยที่ทำด้วยไม้หรือพลาสติกอาจแตกหรือชำรุด

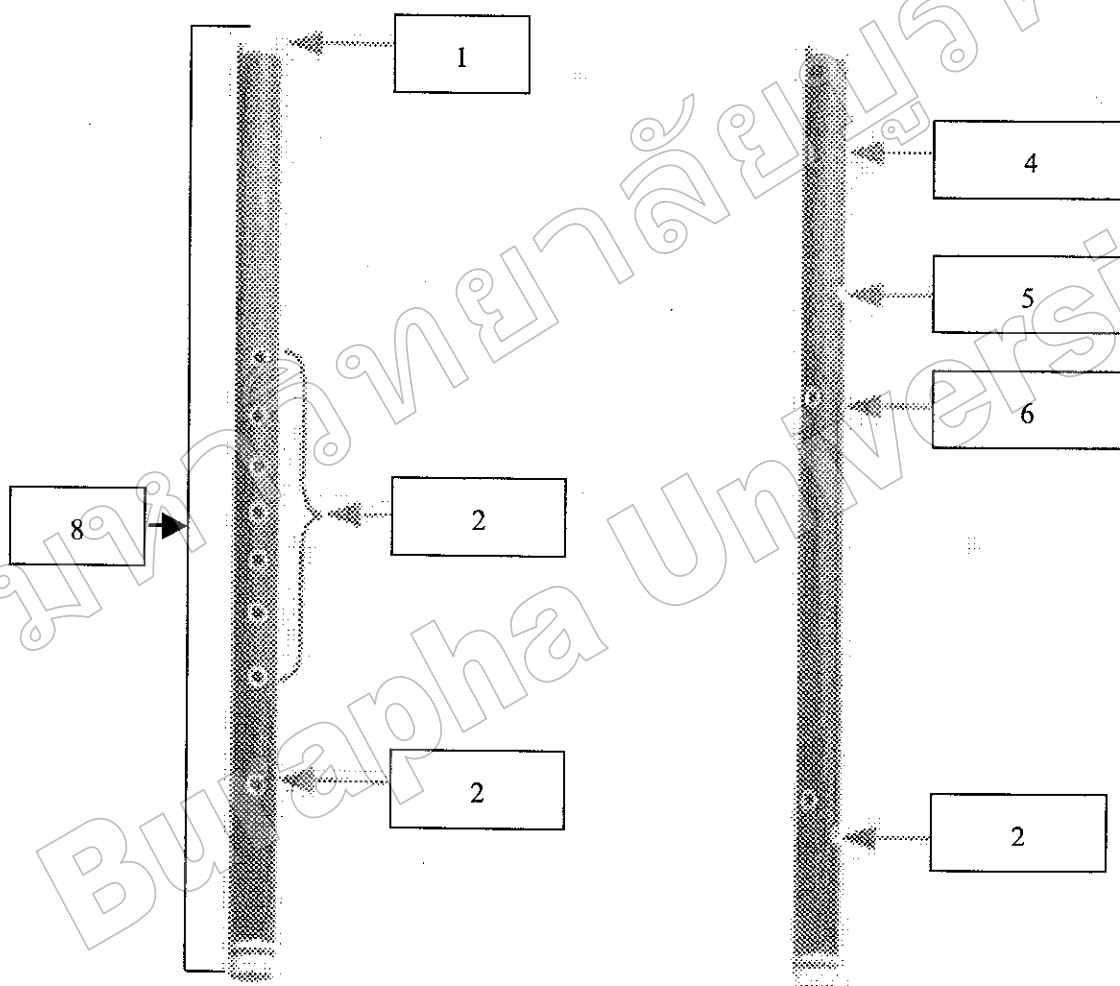
8. ถ้าไม่มีความรู้จริง ๆ อย่าไปตกแต่งรูขลุ่ยเพราะจะทำให้เสียงเพี้ยนได้

9. ควรใช้ผ้าหรือหนังสือพิมพ์ทำถุงขลุ่ย ป้องกันแมลงหรือสัตว์เล็ก ๆ เข้าไปอาศัย และสะดวกต่อการเดินทาง

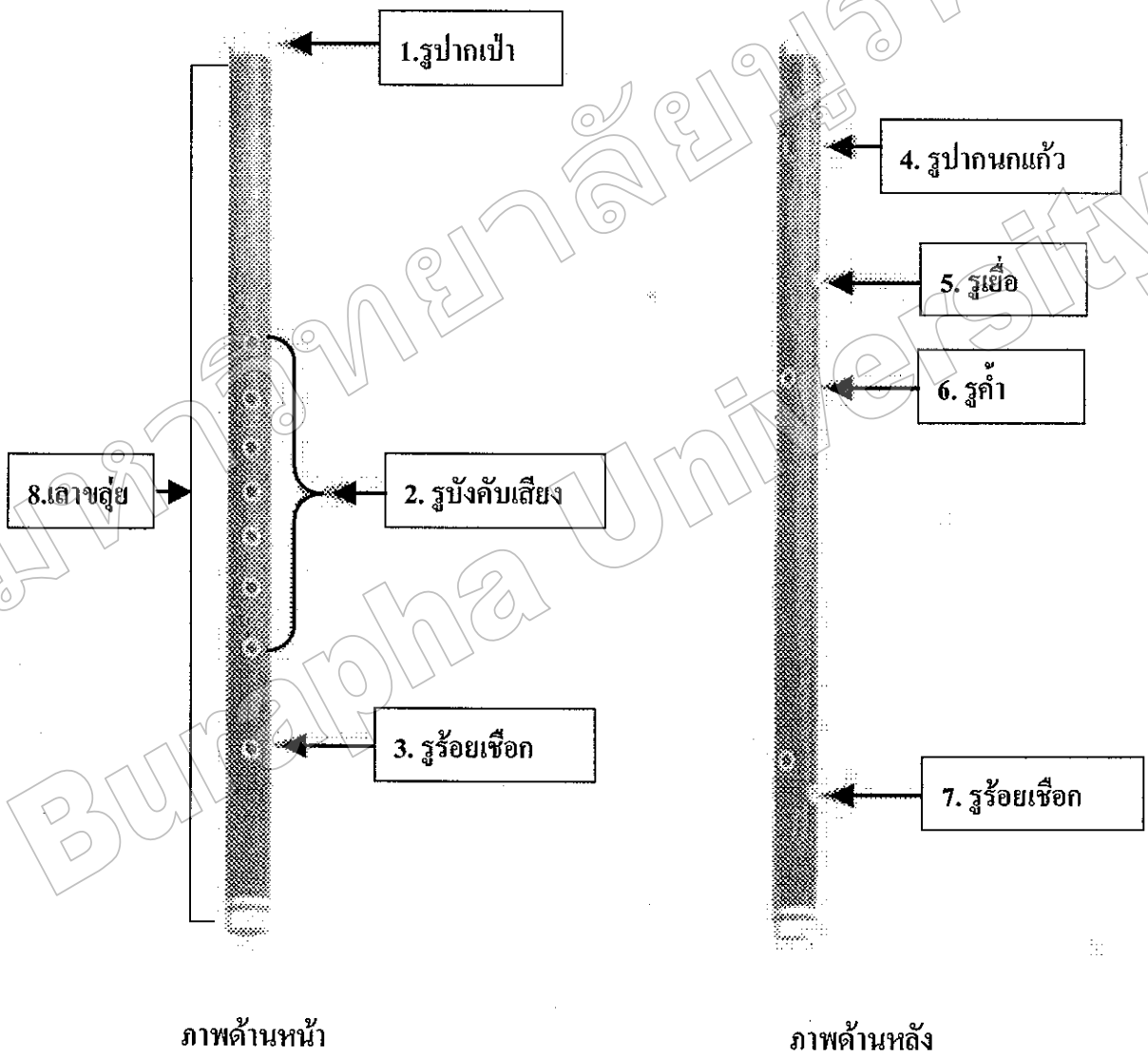
10. ควรนำขลุ่ยมาซ้อมบ่อย ๆ จะทำให้คุณภาพเสียงดีอยู่เสมอ

ใบงานที่ 1
เรื่องส่วนประกอบต่าง ๆ ของขลุ่ยไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกชื่อส่วนประกอบต่าง ๆ ของขลุ่ยไทย ตามหมายเลขที่กำหนดไว้

ใบผลงานที่ 1
เรื่องส่วนประกอบต่าง ๆ ของขลุ่ยไทย

ใบงานที่ 2

เรื่อง การเก็บรักษาขลุ่ย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

สมมุติสถานการณ์ โดยสมมุติตัวเองว่าเป็นพี่สาวของน้องส้มและบอกการเก็บรักษาด้วย
ที่ถูกต้องให้กับน้องสาว

เนื้อเรื่อง น้องส้มซื้อขลุ่ยเพียงออมาใหม่ 1 เล้า เพื่อฝึกหัดเป่าขลุ่ย เมื่อน้องส้มเป่าเสร็จแล้ว ได้นำขลุ่ยไปล้างน้ำ โดยใช้สายยางฉีดเข้าไปในขลุ่ย ในฐานะที่นักเรียนเป็นพี่สาวและได้เรียนรู้การเก็บรักษาส่งขลุ่ยให้ถูกต้องแล้ว นักเรียนจะบอกวิธีการเก็บรักษากับน้องส้มว่าอย่างไร

ตอบ

ⓇⓇⓇⓇⓇⓇⓇⓇⓇⓇⓇⓇⓇ

ใบผลงานที่ 2

เรื่องการเก็บรักษากล้วย

ตอบ การเก็บรักษากล้วยที่ถูกต้องวิธี

1. เมื่อซื้อกล้วยมาใหม่ ๆ ควรนำกล้วยไปแช่น้ำผึ้ง หรือน้ำตาลสดหลาย ๆ วัน จะช่วยรักษาเนื้อไม้และกันมอดหรือแมลงทำลายกล้วย

2. ไม่ควรเก็บกล้วยไว้ในที่ร้อนหรือเย็นจัดเกินไป เพราะจะทำให้กล้วยแตกเร็ว

3. ควรหุ้มขอบปลายด้านบนและด้านล่างของกล้วยด้วยโถหะ ป้องกันการรั่วของเนื้อไม้

4. ไม่ควรนำวัสดุหรือสิ่งใดเชียบบริเวณรูปากนกแก้ว เพราะจะทำให้รูปากนกแก้วชำรุดหรือบิ่นได้

5. ก่อนหรือหลังการเป่ากล้วย ควรทำความสะอาดโดยการเช็ดทุกครั้ง แต่ห้ามนำไปล้างในอ่างน้ำเพราะจะทำให้ไม้ยี้ดหรือหดตัว อันเป็นสาเหตุให้เสียงกล้วยเปลี่ยนไป ควรใช้แอลกอฮอล์เช็ดเพื่อฆ่าเชื้อบริเวณที่เป่าด้วย

6. อย่าใช้กล้วยร่วมกับผู้อื่น เพราะอาจเป็นแหล่งแพร่เชื้อได้

7. อย่าให้ตกหล่น เพราะกล้วยที่ทำด้วยไม้หรือพลาสติกอาจแตกหรือชำรุด

8. ถ้าไม่มีความรู้จริง ๆ อย่าไปตกแต่งรูปกล้วยเพราะจะทำให้เสียงเพี้ยนได้

9. ควรใช้ผ้าหรือหนังเชียบทำถุงกล้วย ป้องกันแมลงหรือสัตว์เล็ก ๆ เข้าไปอาศัย และสะดวกต่อการเดินทาง

10. ควรนำกล้วยมาซ่อมบ่อย ๆ จะทำให้คุณภาพเสียงดียิ่งอยู่เสมอ

RRRRRRRRRRRR

แบบทดสอบ

ชุดการสอนที่ 1

เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายประวัติของขลุ่ยไทยโดยสังเขปได้
2. สามารถอธิบายประเภทของขลุ่ยไทยได้
3. สามารถอธิบายลักษณะของขลุ่ยที่ดีได้
4. สามารถอธิบายส่วนประกอบของขลุ่ยได้
5. สามารถอธิบายวิธีการเก็บรักษาขลุ่ยได้

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมและเริ่มบรรเลงประสมกันเป็นวงดนตรีไทย (ตามหลักฐานที่ปรากฏ) ตั้งแต่สมัยใด
 - ก. กรุงสุโขทัย
 - ข. กรุงศรีอยุธยา
 - ค. กรุงธนบุรี
 - ง. กรุงรัตนโกสินทร์
2. ขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีที่มีบทบาทสำคัญมากในวงดนตรีประเภทต่างๆ เช่น วงเครื่องสาย วงมโหรี เป็นต้น ตั้งแต่สมัยใด
 - ก. กรุงสุโขทัย
 - ข. กรุงศรีอยุธยา
 - ค. กรุงธนบุรี
 - ง. กรุงรัตนโกสินทร์
3. ขลุ่ยที่มีระดับเสียงปานกลาง ใช้ในวงมโหรีหรือวงเครื่องสาย คนทั่วไปนิยมเป่าเล่นได้แก่
 - ก. ขลุ่ยหลีบ
 - ข. ขลุ่ยเพียงออ
 - ค. ขลุ่ยอู้
 - ง. ขลุ่ยรองออ

4. ขลุ่ยเพียงออ นิยมใช้ในวงดนตรีประเภทใด

- ก. วงมโหรี
- ข. วงปี่พาทย์มอญ
- ค. วงปี่พาทย์ไม้แข็ง
- ง. วงเครื่องสายปี่ชวา

5. ขลุ่ยอู้ นิยมใช้ในวงดนตรีประเภทใด

- ก. วงมโหรี
- ข. วงเครื่องสาย
- ค. วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์
- ง. วงปี่พาทย์ไม้นวม

6. ขลุ่ยที่อยู่ในวงเครื่องสายเครื่องคู่มี 2 ชนิดคือ

- ก. ขลุ่ยเพียงออ - ขลุ่ยรองออ
- ข. ขลุ่ยเพียงออ - ขลุ่ยหลีบ
- ค. ขลุ่ยเพียงออ - ขลุ่ยเตียนออ
- ง. ขลุ่ยเพียงออ - ขลุ่ยอู้

7. ขลุ่ยอู้มีขนาดของขลุ่ยเป็นอย่างไร

- ก. ขนาดเล็ก
- ข. ขนาดใหญ่
- ค. ขนาดปานกลาง
- ง. มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่

8. ขลุ่ยชนิดใดมีระดับเสียงสูงที่สุด

- ก. ขลุ่ยรองออ
- ข. ขลุ่ยเพียงออ
- ค. ขลุ่ยอู้
- ง. ขลุ่ยหลีบ

9. ลักษณะนามของขลุ่ยที่ถูกต้องคือข้อใด

- ก. อัน
- ข. เลา
- ค. ชัน
- ง. ก้น

10. ขลุ่ยไทยผลิตได้จากวัสดุหลายชนิด แต่ถ้าต้องการคุณภาพของเสียง ควรเลือกขลุ่ยทำมาจากอะไร

- ก. งาช้าง
- ข. ไม้ชิงชัน
- ค. ไม้เนื้อแข็ง
- ง. ไม้ไผ่

11. เสียงขลุ่ยที่ดีต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

- ก. เสียงไม่เพี้ยนตั้งแต่เสียงต่ำสุดจนถึงสูงสุด
- ข. เสียงไม่เพี้ยนและมีเสียงสูง
- ค. เสียงไม่เพี้ยนและมีเสียงต่ำ
- ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง

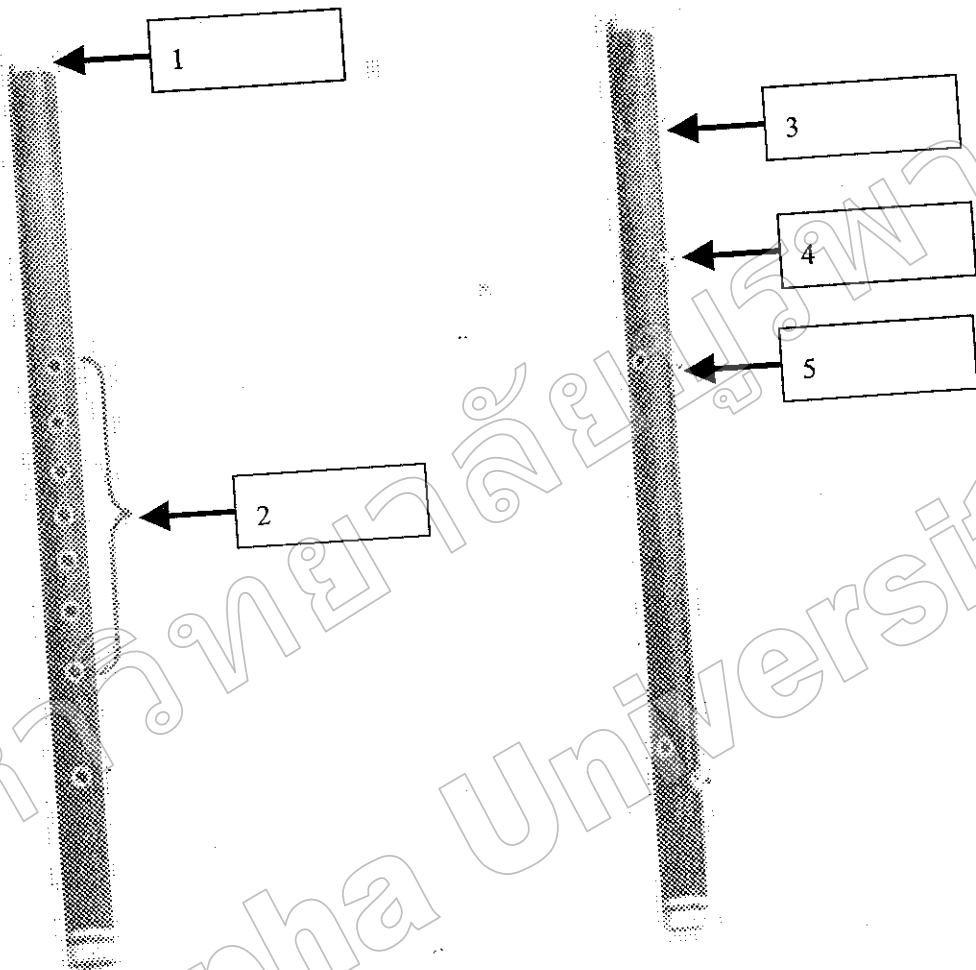
12. ลมขลุ่ยที่ดีต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

- ก. กินลมน้อย ไม่หนักแรงเวลาเป่า สามารถระบายลมได้ง่าย
- ข. กินลมมาก ไม่หนักแรงเวลาเป่า สามารถระบายลมได้ง่าย
- ค. กินลมน้อย หนักแรงเวลาเป่า สามารถระบายลมได้ง่าย
- ง. กินลมน้อย หนักแรงเวลาเป่า สามารถระบายลมได้ง่าย

13. ลักษณะไม้ ที่นำมาทำขลุ่ยต้องเป็นอย่างไร

- ก. เส้นของไม้เป็นเส้นละเอียดถี่เหลือ
- ข. เนื้อไม้แก่จัดแห้งสนิท
- ค. เนื้อไม้บาง
- ง. ถูกทุกข้อ

ข้อ 14 - 18 ให้นักเรียนบอกชื่อส่วนประกอบต่าง ๆ ของขลุ่ยตามหมายเลขที่กำหนดไว้

14. จงบอกชื่อของส่วนประกอบของขลุ่ยตามหมายเลข 1

- ก. รูปากเป่า
- ข. รูบังคับเสียง
- ค. รูร้อยเชือก
- ง. รูเชื่อมต่อ

15. จงบอกชื่อของส่วนประกอบของขลุ่ยตามหมายเลข 2

- ก. รูปากนกแก้ว
- ข. รูบังคับเสียง
- ค. รูร้อยเชือก
- ง. รูเชื่อมต่อ

16. จงบอกชื่อของส่วนประกอบของขลุ่ยตามหมายเลข 3

- ก. รุป่าจนกแก้ว
ข. รุบัคับเสียง
ค. รุร้อยเชือก
ง. รุเชื้อ

17. จงบอกชื่อของส่วนประกอบของขลุ่ยตามหมายเลข 4

- ก. รุปากนกแก้ว
ข. รุบบังคับเสียง
ค. รุณิวคำ
ง. รุเยื่อ

18. จงบอกชื่อของส่วนประกอบของชุดๆตามหมายเลข 5

- ก. รุปากนกแก้ว
ข. รุยี่
ค. รุยี่คำ
ง. เลาขล้วย

19. การเก็บรักษาขลุ่ย ลักษณะใด จัดว่าถูกต้องเหมาะสมที่สุด

- ใส่ถุงแขวนไว้ในห้องปรับอากาศ
- ใส่ถุงแขวนไว้ในที่ที่มีแสงแดดส่องถึง
- ใส่ถุงแขวนไว้ในที่ที่มีอากาศไม่ร้อนและเย็นจัด
- ใส่ถุงเก็บไว้ในตู้อย่างมิดชิด

20. ข้อใดไม่ใช่วิธีการเก็บดูแลรักษาข้อมูล

- ก. แห่น้ำผิงหรือน้ำตาลสด
ข. แห่น้ำอองน้ำสะอาด นาน ๆ
ค. ไข่แอลกอฮอล์เช็ด
ง. นำขลุ่ยมาซัอมบ่อย ๆ

ใบเฉลยแบบทดสอบระหว่างเรียน
เรื่องความรู้เกี่ยวกับขลุ่ยไทย (ขลุ่ยเพียงออ)

1. ข

2. ง

3. ข

4. ก

5. ค

6. ข

7. ข

8. ง

9. ข

10. ง

11. ก

12. ก

13. ข

14. ก

15. ข

16. ก

17. ง

18. ค

19. ค

20. ข

@@@@@@@@@@@@@@@@

แผนการสอนที่ 2

วิชา ดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การอ่านโน้ตเพลงสำหรับขลุ่ย

จำนวน 1 คาบ

สาระสำคัญ

โน้ตเพลงไทยประกอบด้วยสัญลักษณ์ของเสียง และจังหวะ เป็นสิ่งสำคัญในองค์ประกอบของคนตรี

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านโน้ตเพลงไทย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอ่านสัญลักษณ์แทนเสียงได้
2. นักเรียนสามารถอ่านโน้ตเพลงไทยได้

เนื้อหา

โน้ตเพลงไทย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนอ่านเนื้อเพลง “เต่าภูเขา” จากแผนภูมิแล้วครูร้องเพลงนี้ให้นักเรียนฟังจากนั้นจึงให้นักเรียนร้องตาม จนสามารถร้องได้อย่างถูกต้องทั้งทำนองและจังหวะ ดังต่อไปนี้

เพลง เต่าภูเขา

ก่อนแต่ครั้ง เก่าพอดู เต่ากับภูเขาหินในนา
ฝ่ายเจ้ารู อยู่ในนา ขาดเมตตา รุกรานน่าดู

เต่าโตไว ใหญ่ในนา ผักบุปผา หากินพอยู่
หากมีใคร ใหญ่กว่ารู โลบคอชู ถึงสู้กันใหญ่

โน้ตเพลง เต่ำ งู กา

ห้องเพลง บรรทัด	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๑	- ค ร ม	- ค ร ม	- ค ร ม	ช ฟ ม ร	- ท คร	- ท คร	- ท คร	ฟ ม ร ค

1. ครูสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับคำต่างๆ ในบทเพลง “เต่ำ งู กา” ซึ่งมีความสั้น - ยาว ของเสียงแตกต่างกัน จากนั้นครูเขียนตัวอักษรสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียง บนกระดานให้นักเรียนดูตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ค	แทนเสียง	โด
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ร	แทนเสียง	เร
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ม	แทนเสียง	มิ
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ฟ	แทนเสียง	ฟา
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ช	แทนเสียง	ชอล
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ล	แทนเสียง	ลา
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ท	แทนเสียง	ที
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	คํ	แทนเสียง	โดสูง
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	รํ	แทนเสียง	เรสูง
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	มํ	แทนเสียง	มิสูง
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ฟํ	แทนเสียง	ฟาสูง
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ชํ	แทนเสียง	ชอลสูง

สาธิตการเป่าขลุ่ยเสียง ค ร ม ฟ ช ล ท คํ รํ มํ ฟํ ชํ ตามลำดับ แล้วเปิดเทปบันทึกเสียง บรรเลงเพลงเต่ำ งู กา จากนั้นให้นักเรียนทายว่าในเพลงเต่ำ งู กา มีสัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร แทนเสียงอะไรบ้าง ครูเฉลย โดยทำเป็นบัตรคำตัวโน้ตและแสดงแผนภูมิโน้ตเพลง พร้อมเปิดเพลงอีก 1 รอบ ปรบมือตามจังหวะเพลง

2. ครูแจกใบความรู้ที่ 1 และแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ครูแจกใบงานที่ 1 โดยให้เล่นเกมการอ่านสัญลักษณ์แทนเสียง ครูชูบัตรคำตัวโน้ต ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน กลุ่มใดอ่านถูกต้องได้ 1 คะแนน ถ้าอ่านผิดได้ 0 คะแนน

3. ครูแจกใบความรู้ที่ 2 และอธิบายหลักการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย เช่น โน้ตเพลงไทยมี 8 ห้อง จังหวะฉิ่ง ฉับ ตกท้ายห้องของแต่ละห้องมี 4 จังหวะย่อยและบรรจุตัวโน้ตได้ 4 ตัว ตัวที่ 4 เป็นตัวตกจังหวะ ฉิ่ง หรือ ฉับ เป็นต้น ฝึกให้เด็กนับจังหวะพร้อมทั้งปรบมือในจังหวะที่ 4 เช่น 1 2 3 4 , 1 2 3 4 เป็นต้น และฝึกร้องโน้ตปรบมือในเพลงลาวครวญ 2 ชั้น

ขั้นสรุป

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอ่านสัญลักษณ์แทนเสียง และการอ่านโน้ตเพลงไทย ตามความเข้าใจจากการเล่นเกมสั และทำแบบประเมินพฤติกรรมเรื่องการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับ ขลุ่ย

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง “เต่าสูง กา”
2. แผนภูมิโน้ตเพลง “เต่าสูง กา”
3. บัตรคำตัวโน้ต ค ร ม ฟ ช ล ท ดี ร มี ฟ ช
4. ขลุ่ยเพียงออ
5. เทปบันทึกเสียงการบรรเลงเพลง “เต่าสูง กา”
6. ใบความรู้ที่ 1-2

การวัดผลและประเมินผล

การวัดผล

1. วิธีวัด
 - การสังเกต
 - ปฏิบัติตามใบงานที่ 1-2 โดยเล่นเกมสั
2. เครื่องมือในการวัด
 - แบบประเมินพฤติกรรมเรื่อง เรื่องการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย
3. เกณฑ์ในการวัด
 - การปฏิบัติอยู่ในระดับดี = 2 คะแนน
 - การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ = 1 คะแนน
 - การปฏิบัติยังต้องปรับปรุงแก้ไข = 0 คะแนน

การประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 1

เรื่องการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย

1. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียง ระดับเสียงสูงต่ำของโน้ตเพลงไทย จะใช้สัญลักษณ์ แทน ระดับเสียงสูงต่ำที่แตกต่างกัน สัญลักษณ์ที่ใช้มี 2 อย่างคือ

1.1 ตัวเลข เป็นสัญลักษณ์ที่นิยมนำมาใช้แทนระดับที่แตกต่างกัน คือตัวเลขที่มีค่าน้อย ใช้แทนระดับเสียงต่ำ และตัวเลขที่มีค่ามากใช้แทนระดับเสียงที่สูงขึ้นตามลำดับ เช่น 1,2,3,4,5,๑๗๑ โน้ตตัวเลขเป็นโน้ตที่ใช้เฉพาะเครื่องมือ ทั้งนี้เพราะตัวเลขจะใช้แทนนิ้ว ไม่ได้ใช้แทนเสียง ดังนั้น เมื่อเขียนไว้ใช้กับเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งแล้ว จะไม่สามารถใช้กับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ได้ เช่น ถ้าเขียนโน้ตสำหรับซออู้ ก็ไม่สามารถนำไปใช้กับขลุ่ย จะเข้ หรือซอด้วงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งตัวเลขที่ใช้นั้น จะมีมากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับเครื่องดนตรีแต่ละชนิดด้วยว่ามีเสียงมากน้อยเพียงไร และมีวิธีการบันทึกก็แล้วแต่ลักษณะของเครื่องดนตรี

1.2 ตัวอักษร สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียง และบอกระดับเสียงสูงต่ำของโน้ตเพลงไทย อีกอย่างหนึ่ง คือ ตัวอักษรไทย เช่น

สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ด	แทนเสียง	โด
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ร	แทนเสียง	เร
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ม	แทนเสียง	มี
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ฟ	แทนเสียง	ฟา
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ช	แทนเสียง	ชอล
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ถ	แทนเสียง	ถา
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ท	แทนเสียง	ที
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ดํ	แทนเสียง	โดสูง
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	รํ	แทนเสียง	เรสูง
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	มํ	แทนเสียง	มีสูง
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ฟํ	แทนเสียง	ฟาสูง
สัญลักษณ์ที่ใช้ ตัวอักษร	ชํ	แทนเสียง	ชอลสูง

ใบความรู้ที่ 2

เรื่องการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย

โน้ตเพลงไทย แบ่งออกเป็นบรรทัด บรรทัดละ 8 ห้อง ห้องละ 1 จังหวะใหญ่ของฉิ่งในอัตรา 2 ชั้น ใหญ่ ใน 1 บรรทัด

บรรทัดหนึ่งมีโน้ตอยู่ 8 ห้องเพลง

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

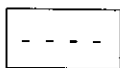
ใน 1 ห้อง หรือ 1 ห้องเพลงโดยปกติแล้วบรรจุตัวโน้ตได้ 4 ตัว แทนค่าด้วยตัวเลข 1 2 3 4 ตัวอย่าง

1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

นอกจากโน้ตตัวอักษรแล้ว ยังมีเครื่องหมาย - แทนตัวโน้ต โดย 1 จังหวะ (-) แทนค่าของอัตราตัวโน้ต 1 ตัว เพื่อแสดงว่า ให้เพิ่มความยาวของเสียงตัวโน้ตที่อยู่หน้าเครื่องหมายให้มากขึ้นตามความยาวของเครื่องหมายนั้น กล่าวคือ

-	มีความยาว	1/4	จังหวะ ย่อ
--	มีความยาว	2/4	จังหวะ ย่อ
---	มีความยาว	3/4	จังหวะ ย่อ
----	มีความยาว	4/4	จังหวะ ย่อ (1 จังหวะใหญ่)

ตัวอย่าง

หมายความว่า โน้ตจังหวะที่ 1 มีความยาว 4 จังหวะ

RRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRR

ใบงานที่ 2

เรื่อง การอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย

กิจกรรมที่ 2. ให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบฝึกที่ 1-4

แบบฝึกหัดที่ 1. อ่านออกเสียง 1 2 3 4 สม่่าเสมอ พร้อมปรบมือที่จังหวะ 4 ที่เป็นจังหวะหนักทุกครั้ง

*	*	*	*	*	*	*	*
1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4

* = จังหวะหนัก (ปรบมือ)

แบบฝึกหัดที่ 2. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงเฉพาะตัวเลขที่เห็น ส่วนจังหวะที่หายไปให้นับในใจ

*	*	*	*	*	*	*	*
- 2 - 4	- 2 - 4	- 2 - 4	- 2 - 4	- 2 - 4	- 2 - 4	- 2 - 4	- 2 - 4

แบบฝึกหัดที่ 3. ให้นักเรียนปรบมือในจังหวะที่ 4 ของทุกท่อน

*	*	*	*	*	*	*	*
- - - 4	- - - 4	- - - 4	- - - 4	- - - 4	- - - 4	- - - 4	- - - 4
1 2 3 4	1 2 3 4	- - - 4	- - - 4	- - - 4	- 2 - 4	- 2 - 4	- 2 - 4
- - - 4	- 2 - 4	- 2 - 4	- 2 3 4	- 2 3 4	- 2 3 4	- 2 3 4	- 2 3 4

แบบฝึกหัดที่ 4. ให้นักเรียนอ่านโน้ตแทนตัวเลข

*	*	*	*	*	*	*	*
- - - -	- - - -	- 2 - 4	1 2 3 4	- - - -	1 2 3 4	- 2 - 4	- 2 3 4
- - - -	- - - -	- ซ - ม	ร ค ร ม	- - - -	ซ ล ค ร	- ค - ม	- ร ร ร
- - - 4	- 2 3 4	1 2 3 4	- 2 - 4	- - - 4	- 2 3 4	- 2 - 4	1 2 - 4
- - - ซ	- ซ ซ ซ	ล ซ ม ซ	- ล - ค	- - - ค	- ค ค ค	- ซ - ม	ร ค - ร

RRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRR

แบบประเมินพฤติกรรม
เรื่อง การอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย

การอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนปฏิบัติการนับเลข ประมื่อจังหวะที่ 4 , การอ่านโน้ตเพลงลาวครวญ โดย
 เคาะจังหวะจำนวน 1 เที้ยว และ เคาะจังหวะให้เพื่อนอ่านโน้ตเพลงลาวครวญ จำนวน 1 เที้ยว

เพลงลาวครวญ (2 ชั้น)

○	+	○	+	○	+	○	+
- - - -	- - - -	- 2 - 4	1 2 3 4	- - - -	1 2 3 4	- 2 - 4	- 2 3 4
- - - -	- - - -	- ช - ม	ร ค ร ม	- - - -	ช ถ ค ร	- ค - ม	- ร ร ร
- - - 4	- 2 3 4	1 2 3 4	- 2 - 4	- - - 4	- 2 3 4	- 2 - 4	1 2 - 4
- - - ช	- ช ช ช	ถ ช ม ช	- ถ - ค	- - - ค	- ค ค ค	- ช - ม	ร ค - ร
*	*	*	*	*	*	*	*

○ = จังหวะ หนึ่ง

⊕ = จังหวะ ไม้

* = จังหวะประมื่อที่ 4

RRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRR

แบบประเมินพฤติกรรม
แผนการสอนที่ 2
เรื่องการอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย

รายการ	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเป่าขลุ่ย
1. นับเลขและ ปรบมือ จังหวะที่ 4	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี (2) นับเลขและปรบมือจังหวะที่ 4 ได้ถูกต้องทุกตัวโน้ต
	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1) นับเลขและปรบมือจังหวะที่ 4 ผิดไม่เกิน 2 ห้องเพลง หรือ 8 ตัวโน้ต และสามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
	การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข (0) นับเลขและปรบมือจังหวะที่ 4 ผิดทุกตัวโน้ต หรือ ผิดตั้งแต่ 9 ตัวโน้ต ขึ้นไปและไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
2. การอ่าน โน้ต	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี (2) อ่านโน้ตได้ถูกต้องทั้งหมด มีความคล่อง ในการอ่านโน้ต
	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1) อ่านโน้ต ผิดไม่เกิน 2 ห้องเพลง หรือ 8 ตัวโน้ต และสามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้

รายการ	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเป่าขลุ่ย
2. การอ่านโน้ต	การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข (0) อ่านโน้ต ผิดเกิน 3 ห้องเพลง หรือ ผิดตั้งแต่ 9 ตัวโน้ต ขึ้นไปและไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
3. เคาะจังหวะให้ผู้อื่น	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี (2) เคาะจังหวะแล้วให้ผู้อื่นอ่านโน้ต โดยเคาะจังหวะได้ถูกต้องทุกตัวโน้ต
	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1) เคาะจังหวะแล้วให้ผู้อื่นอ่านโน้ต โดยเคาะจังหวะ ผิดไม่เกิน 2 ห้องเพลง หรือ 8 ตัวโน้ต และสามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
	การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข (0) เคาะจังหวะแล้วให้ผู้อื่นอ่านโน้ต โดยเคาะจังหวะ ผิดเกิน 3 ห้องเพลง หรือ ผิดตั้งแต่ 9 ตัวโน้ตขึ้นไปและไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
4. ทำนอง	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี (2) เคาะจังหวะได้ถูกต้องและมีความแม่นยำตามทำนองเพลง

รายการ	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเป่าขลุ่ย
4. ทำนอง	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1) เคาะจังหวะไม่ถูกต้องและขาดความความแม่นยำตามทำนองเพลง แต่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
	การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข (0) เคาะจังหวะไม่ถูกต้องและขาดความแม่นยำตามทำนองเพลง ไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
5. คุณภาพของเสียง	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี (2) เสียงดังชัดเจนมีความต่อเนื่องในการอ่านสม่ำเสมอ
	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1) เสียงดังปานกลางเบาเป็นบางครั้ง แต่มีความต่อเนื่องในการอ่าน
	การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข (0) เสียงเบาและไม่กล้าออกเสียงในการอ่านไม่มีความต่อเนื่องในการอ่าน

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา

การปฏิบัติอยู่ในระดับดี = 2 คะแนน

การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ = 1 คะแนน

การปฏิบัติต้องปรับปรุง = 0 คะแนน

แผนการสอนที่ 2
แบบบันทึกการประเมินพฤติกรรม
เรื่อง การอ่านโน้ตเพลงไทยสำหรับขลุ่ย

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวม
		นับเลขและ ปรบมือ จังหวะ ที่ 4 (2)	การอ่าน โน้ต (2)	เคาะ จังหวะ ให้ผู้อื่น (2)	ทำนอง (2)	คุณภาพ ของเสียง (2)	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แผนการสอนที่ 3

วิชา ดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง หลักปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น

จำนวน 1 คาบ

สาระสำคัญ

การปฏิบัติดนตรีไทยเบื้องต้น มีระเบียบแบบแผนที่ยึดถือกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ หลักการปฏิบัติขลุ่ยไทย มีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้ การปฏิบัติทำนอง การจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้ว วิธีการเป่าขลุ่ยไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติทำนอง การจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้ว วิธีการเป่าขลุ่ยไทย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถแสดงการปฏิบัติทำนองได้ถูกต้อง
2. สามารถแสดงวิธีการจับขลุ่ยได้ถูกต้อง
3. สามารถแสดงวิธีการวางนิ้วได้ถูกต้อง
4. สามารถแสดงวิธีการเป่าขลุ่ยได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. การปฏิบัติทำนอง
2. วิธีการจับขลุ่ย
3. วิธีการวางนิ้ว
4. วิธีการเป่าขลุ่ย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนดูภาพการปฏิบัติทำนองเป่าขลุ่ยและให้นักเรียนทดลองปฏิบัติตามภาพ
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทำนองการเป่าขลุ่ยที่สวยงามและถูกวิธีว่าควรมีลักษณะ

อย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูแจกขลุ่ยเพียงออ คนละ 1 เล้า
2. ครูอธิบายพร้อมสาธิตการปฏิบัติทำนองวิธีการจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้วและวิธีการเป่าขลุ่ย
3. นักเรียนปฏิบัติตามคำอธิบาย และการสาธิตของครูเรื่องการปฏิบัติทำนองและวิธีการจับขลุ่ย การวางนิ้วและวิธีการเป่าขลุ่ย พร้อมกับศึกษาข้อมูลจากใบความรู้เรื่องการปฏิบัติทำนอง วิธีการจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้วและวิธีการเป่าขลุ่ย
4. ให้นักเรียนแสดงการปฏิบัติทำนอง วิธีการจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้วและเป่าขลุ่ย เสียงใดในลักษณะที่ค้างอยู่เพื่อให้ครูตรวจสอบความถูกต้องทีละคน
5. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ครูแจกใบความรู้ที่ 1-4 ให้ นักเรียนฝึกปฏิบัติ
6. ครูแจกใบงานที่ 1-4 โดยให้นักเรียนเล่นเกมสลับ โดยส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คนออกมา โดยจับสลากเลือกแสดงการปฏิบัติทำนอง วิธีการจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้วและวิธีการเป่าขลุ่ย และสมาชิกในกลุ่มนั้น ออกมาแสดงตามหัวข้อเรื่องที่จับสลากได้ ให้นักเรียนกลุ่มอื่นเป็นกรรมการในการให้คะแนน กลุ่มที่ออกมาแสดง มีสมาชิกในกลุ่มปฏิบัติได้ถูกต้องทุกคน กลุ่มนั้นจะได้คะแนนเต็ม 10 คะแนน ถ้ามีสมาชิกในกลุ่มปฏิบัติได้ไม่ถูกต้องทุกคน ให้หักคะแนนตามจำนวนผู้ที่ปฏิบัติผิด เช่น ปฏิบัติผิด 2 คน $10 - 2 =$ จะได้ 8 คะแนน
7. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องผู้ที่ฝึกหัดเป่าขลุ่ยใหม่ ๆ ผู้เป่าจะเป่าไปหายใจไป ทำให้ลมขาดเป็นช่วง ๆ ทำให้ความไพเราะของเพลงหมดไป ครูจึงแจกใบความรู้ที่ 5 (เพิ่มเติม) เกี่ยวกับเรื่องการระบายลมให้ไปฝึกปฏิบัติเป็นกรบ้าน

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน การปฏิบัติทำนอง วิธีการจับขลุ่ย วิธีการวางนิ้ว และวิธีการเป่าขลุ่ย
9. ครูประเมินผลตามแบบประเมินพฤติกรรมเรื่อง หลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น

สื่อการเรียนการสอน

1. ขลุ่ยเพียงออ
2. ใบความรู้ที่ 1 - 5
3. ใบงานที่ 1 - 4
4. รูปภาพทำนอง

การวัดผลและประเมินผล

การวัดผล

1. วิธีวัด

- การสังเกต
- ปฏิบัติตามใบงานที่ 1 - 4 โดยเล่นเกมส์

2. เครื่องมือในการวัด

- แบบประเมินพฤติกรรมเรื่อง หลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น

3. เกณฑ์ในการวัด

- การปฏิบัติอยู่ในระดับดี = 2 คะแนน
- การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ = 1 คะแนน
- การปฏิบัติยังต้องปรับปรุงแก้ไข = 0 คะแนน

การประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง การปฏิบัติทำนั่ง

การเล่นเครื่องดนตรีของไทยทุกชนิด นักดนตรีต้องสำรวม กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อยให้ความเคารพต่อครูบาอาจารย์ เครื่องดนตรี ผู้ฟัง ตลอดจนนักดนตรีด้วยกันเอง

การนั่งที่ถูกต้อง มี 2 แบบ

1. การนั่งพับเพียบ

- หญิง นั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด ต้องสำรวม กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

- ชาย นั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัดหรือขัดสมาธิ ต้องสำรวม กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย ดังรูปภาพ

2. นั่งบนเก้าอี้

- หญิง - ชาย นั่งตั้งตัวให้ตรงและคอให้ตรง เพื่อให้ลมเดินสะดวก ดังรูปภาพ

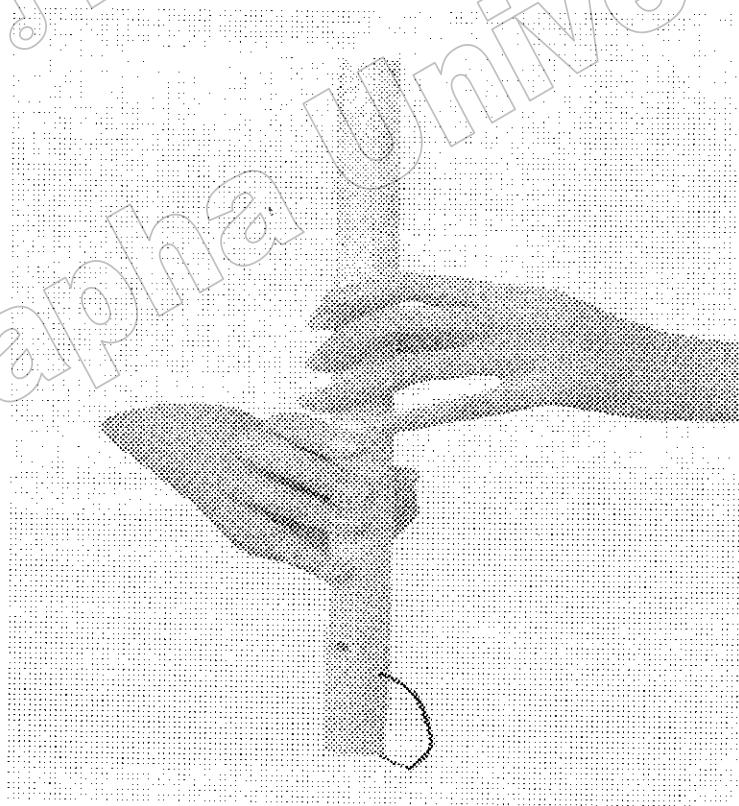

ใบความรู้ที่ 2

เรื่องวิธีการจับขลุ่ยไทย

การจับขลุ่ยหรือปี่ แต่โบราณจะจับเอามือขวาอยู่ข้างบนมือซ้าย ซึ่งสันนิฐานว่า คนส่วนใหญ่ถนัดการใช้มือขวามากกว่ามือซ้าย แต่ปัจจุบันอนุโลมใช้มือซ้ายไว้ข้างบน มือขวาไว้ข้างล่าง ตามยุคสมัย เนื่องจากเครื่องดนตรีสากลประดิษฐ์เครื่องมือบังคับในตัวให้มือซ้ายอยู่บนมือขวาอยู่ล่าง

การจับขลุ่ยไทยจะใช้มือไหนอยู่บน อยู่ล่างก็ได้แล้วแต่ความถนัด แต่ในที่นี้แนะนำให้ใช้มือซ้ายอยู่บนเพื่อสะดวกในการอธิบาย ใช้มือซ้ายจับขลุ่ยตอนบนโดยใช้นิ้วหัวแม่มือ ปิดรูค้ำซึ่งอยู่ใต้เลขคู่ และใช้นิ้วชี้ปิดรูบนสุด (รูที่ 1) ใช้นิ้วกลางปิดรูที่ 2 ใช้นิ้วนางปิดรูที่ 3 ส่วนนิ้วก้อยไม่ได้ปิดรู แต่วางลงทางตอนบนของขลุ่ยไทย ใช้มือขวาจับขลุ่ยตอนล่างโดยใช้นิ้วหัวแม่มือพุงน้ำหนักของขลุ่ยระหว่างรูที่ 4-5 อยู่ใต้เลขคู่ ใช้นิ้วชี้ปิดรูที่ 4 ใช้นิ้วกลางปิดรูที่ 5 ใช้นิ้วนางปิดรูที่ 6 และนิ้วก้อยปิดรูที่ 7 ทางตอนล่างของขลุ่ยไทย ดังรูปภาพ

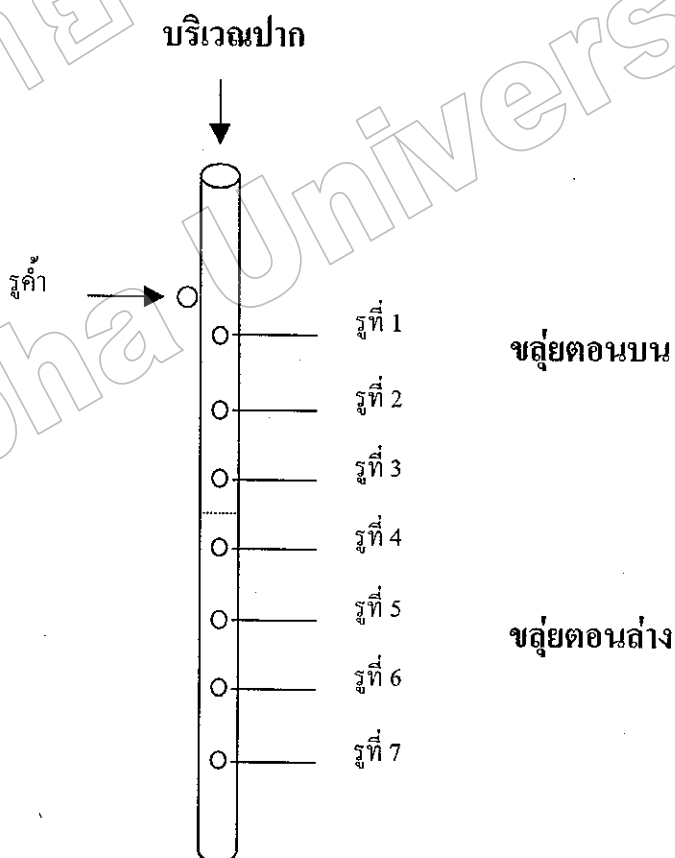
แสดงการจับขลุ่ยมือซ้ายอยู่ข้างบน มือขวาอยู่ข้างล่าง

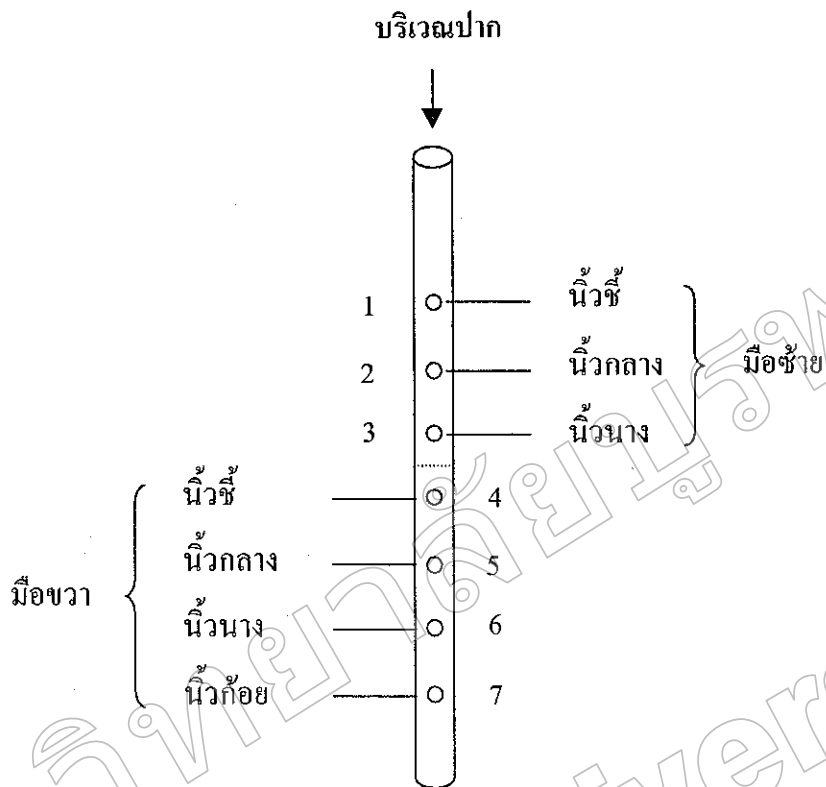
ใบความรู้ที่ 3 เรื่องวิธีการวางนิ้ว

ในการเป่าขลุ่ยวิธีการวางนิ้วที่ตรงตามตำแหน่งและสัมพันธ์กับการเป่าจะทำให้เสียงที่เกิดขึ้นมีความชัดเจนและไม่เพี้ยน สำหรับผู้ที่เริ่มฝึกหัดการเป่าขลุ่ยจะต้องฝึกการวางนิ้วให้เกิดความชำนาญเพื่อที่จะทำให้สามารถเป่าได้แม่นยำและสิ่งสำคัญที่นักเรียนจะต้องศึกษาและนำไปฝึกปฏิบัติ ได้แก่

วิธีการวางนิ้วขลุ่ยเพียงออ

ขลุ่ยเพียงอ้อมีลักษณะดังนี้

การวางนิ้วที่ถูกต้อง ปฏิบัติดังนี้

ใช้มือซ้ายจับขลุ่ยตอนบน โดยใช้นิ้วหัวแม่มือ ปิดรูค้ำซึ่งอยู่ใต้เลาขลุ่ย และใช้นิ้วชี้ปิดรูบนสุด

(รูที่ 1) ใช้นิ้วกลางปิดรูที่ 2 ใช้นิ้วนางปิดรูที่ 3 ส่วนนิ้วก้อยไม่ได้ปิดรู แต่วางลงทางตอนบนของขลุ่ยไทย

ใช้มือขวาจับขลุ่ยตอนล่าง โดยใช้นิ้วหัวแม่มือ พุงน้ำหนักของขลุ่ยระหว่างรูที่ 4-5 อยู่ใต้เลาขลุ่ย

ใช้นิ้วชี้ปิดรูที่ 4 ใช้นิ้วกลางปิดรูที่ 5 ใช้นิ้วนางปิดรูที่ 6 และนิ้วก้อยปิดรูที่ 7 ทางตอนล่างของขลุ่ยไทย

ใบความรู้ที่ 4

เรื่อง วิธีการเป่าขลุ่ยไทย

วิธีการเป่าขลุ่ยไทย คือ การประกบหรือจรรดิมฝีปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะไม่อมขลุ่ยและใช้ปากเป่าลมเข้าบริเวณรูเป่า การเป่า สูดลมหายใจเข้าไปเต็มท้องแล้วค่อย ๆ ปลดลมออกจากปากทีละน้อยอย่างสม่ำเสมอ จนหมดท้องแล้วสูดลมหายใจเข้าท้องใหม่ ดังรูปภาพ

การใช้ลมเป่ามี 2 ลักษณะ

1. ลมปกติ คือ เป่าลมออกจากปอดด้วยความแรงปกติ เมื่อปิดรูต่าง ๆ จะเกิดเสียงดังนี้ ค ร ม ฟ ช ล ท คั ครบ 1 บันใดเสียง
2. ลมแรง คือ เป่าลมออกจากปอดให้แรงกว่าปกติ เมื่อปิดนิ้วทั้งสองมือแล้ว จะเกิดเสียงดังนี้ คั ร มั ฟั ชั ถ้าปิดนิ้วแล้วเป่าลมแรงขึ้นไปอีกอาจจะเกิดเสียง ลั ทั แต่ไม่นิยมเป่า เพราะจะเกิดเสียงเพี้ยน (เสียงหลง) มากกว่าจะเกิดเสียงไพเราะ

หลักการปฏิบัติการใช้ลมเป่าขลุ่ยไทย

1. การนั่งที่ถูกต้อง

1.1 การนั่งพับเพียบ

- หญิง นั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด

ต้องสำรวมกิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

- ชาย นั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด

หรือขัดสมาธิ ต้องสำรวม กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

1.2 นั่งบนเก้าอี้

- หญิงและชาย นั่งตั้งตัวให้ตรงและคอให้ตรง เพื่อให้ลมเดินสะดวก

2. การจับขลุ่ย ใช้มือซ้ายอยู่ด้านบน มือขวาใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนาง ส่วนมือล่างใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย

3. การประกบหรือจรรดิมฝีปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะไม่อมขลุ่ย

4. การเป่า สูดลมหายใจเข้าไปเต็มท้องแล้วค่อย ๆ ปลดลมออกจากปากทีละน้อยอย่างสม่ำเสมอ จนหมดท้องแล้วสูดลมหายใจเข้าท้องใหม่

ใบความรู้ที่ 5 (เพิ่มเติม)

เรื่อง การระบายลม

การระบายลม เป็นเทคนิคการเป่าขลุ่ยขั้นสูง เป็นวิธีที่ไม่ยาก ต้องใช้ความสังเกตและเข้าใจจึงจะฝึกได้สำเร็จ ครูอาจารย์หลายท่านบอกว่า เปรียบเสมือนเส้นผมบังภูเขานะ บุคคลที่ขาดความสังเกต จะไม่สามารถปฏิบัติได้เลย การระบายลมนั้นเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เป่าขลุ่ยได้โดยไม่ต้องหยุดระหว่างหายใจ ทำให้เสียงขลุ่ยดังต่อเนื่องกันโดยตลอด ไม่หยุดชะงักให้เสียความรู้สึก

วิธีการฝึกการระบายลม

1. หายใจเข้าปอด ช้า ๆ
2. กลั้นหายใจ 2 วินาที
3. เป่าลมออกจากปาก จนลมหมดปอด (กระทำซ้ำจากข้อ 1 – ข้อ 3 ประมาณ 5 ครั้ง)
4. หายใจเข้าปอด ช้า ๆ
5. กลั้นลมหายใจ 2 วินาที
6. ดันลมจากปอดมาไว้ในกระพุ้งแก้ม ปิดปากอย่าให้ลมออก
7. บีบกระพุ้งแก้ม ให้ลมออกจากปาก พร้อมกับหายใจเข้า สวนทางกัน (อย่ากลืนลม)
8. เป่าลมที่เหลือออกจากปาก จนลมหมดปอด (กระทำซ้ำจากข้อ 4- ข้อ 8 ประมาณ 5 ครั้ง)
9. หายใจเข้าปอด ช้า ๆ
10. กลั้นลมหายใจวินาที
11. ดันลมจากปอดมาไว้ในกระพุ้งแก้ม
12. หายใจเข้าพร้อมกับบีบลมออกจากกระพุ้งแก้ม
13. เป่าลมที่เหลือออกจากปาก จนลมจะหมด
14. ดันลมจากปอด มาไว้ในกระพุ้งแก้ม
15. หายใจเข้าพร้อมกับบีบลมออกจากกระพุ้งแก้ม
(กระทำซ้ำจากข้อ 13- ข้อ 15 จนเวียนกันจนเกิดความชำนาญ)
16. ฝึกเป่ากับหลอดกาแฟในแก้วน้ำ โดยพยายามเป่าให้ฟองอากาศ ผุดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
17. ทดลองฝึกเป่ากับขลุ่ย พยายามบังคับลมให้เสียงสม่ำเสมอ
18. เพิ่มเวลาในการฝึกให้มากขึ้นทุกวัน

ใบงานที่ 1

เรื่องการปฏิบัติทำนัง

กิจกรรมที่ 1. ให้นักเรียนแสดงการปฏิบัติทำนังที่ถูกต้อง 2 แบบ

การนังที่ถูกต้อง มี 2 แบบ

1. การนังพับเพียบ

- หญิง นังพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด ต้องสำรวจ
กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

- ชาย นังพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัดหรือจัดสมาธิ
ต้องสำรวจ กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

2. นังบนเก้าอี้

- หญิง – ชาย นังคู้ตัวให้ตรงและคอให้ตรงเพื่อให้ลมเดินสะดวก

RRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRR

ใบงานที่ 2

เรื่องวิธีการจับขลุ่ยไทย

กิจกรรมที่ 2. ให้นักเรียนแสดงวิธีการจับขลุ่ยไทยที่ถูกต้อง

การจับขลุ่ยไทย จะใช้มือไหนอยู่บนอยู่ล่างก็แล้วแต่ความถนัด แต่ในที่นี้แนะนำให้ใช้มือซ้ายอยู่บนเพื่อสะดวกในการอธิบาย ใช้มือซ้ายจับขลุ่ยตอนบนโดยใช้นิ้วหัวแม่มือ ปิครูคำซึ่งอยู่ใต้เลขคู่ และใช้นิ้วชี้ปิครูบนสุด (รูที่ 1) ใช้นิ้วกลางปิครูที่ 2 ใช้นิ้วนางปิครูที่ 3 ส่วนนิ้วก้อยไม่ได้ปิครู แต่วางลงทางตอนบนของขลุ่ยไทย ใช้มือขวาจับขลุ่ยตอนล่างโดยใช้นิ้วหัวแม่มือพุงน้าหนักของขลุ่ยระหว่างรูที่ 4-5 อยู่ใต้เลขคู่ ใช้นิ้วชี้ปิครูที่ 4 ใช้นิ้วกลางปิครูที่ 5 ใช้นิ้วนางปิครูที่ 6 และนิ้วก้อยปิครูที่ 7 ทางตอนล่างของขลุ่ยไทย

ใบงานที่ 3

เรื่องวิธีการวางนิ้ว

กิจกรรมที่ 2. ให้นักเรียนแสดงการวางนิ้วที่ถูกต้อง

การวางนิ้วที่ถูกต้อง ปฏิบัติดังนี้

ใช้มือซ้ายจับขลุ่ยตอนบน โดยใช้นิ้วหัวแม่มือ ปิครูค้ำซึ่งอยู่ใต้เถาขลุ่ย และใช้นิ้วชี้ปิครูบนสุด (รูที่ 1) ใช้นิ้วกลางปิครูที่ 2 ใช้นิ้วนางปิครูที่ 3 ส่วนนิ้วก้อยไม่ได้ปิครู แต่วางลงทางตอนบนของขลุ่ยไทย ใช้มือขวาจับขลุ่ยตอนล่าง โดยใช้นิ้วหัวแม่มือพุงนํ้าหนักของขลุ่ยระหว่างรูที่ 4-5 อยู่ใต้เถาขลุ่ย ใช้นิ้วชี้ปิครูที่ 4 ใช้นิ้วกลางปิครูที่ 5 ใช้นิ้วนางปิครูที่ 6 และนิ้วก้อยปิครูที่ 7 ทางตอนล่างของขลุ่ยไทย

ใบงานที่ 4

เรื่องวิธีการเป่าขลุ่ยไทย

.....

กิจกรรมที่ 4. ให้นักเรียนแสดงวิธีการเป่าขลุ่ยไทยที่ถูกต้อง ขณะแสดงการเป่าให้เป่าเสียงโด (ต่ำ)

วิธีการเป่าขลุ่ยไทย คือ การประกบหรือจรรคมือปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะไม่อมขลุ่ยและใช้ปากเป่าลมเข้าบริเวณรูเป่า การเป่า สูดลมหายใจเข้าไปเต็มท้องแล้วค่อย ๆ ปลดลมออกจากปากทีละน้อยอย่างสม่ำเสมอ จนหมดท้องแล้วสูดลมหายใจเข้าท้องใหม่

RRRRRRRRRRRRRRRRRRRRRR

แผนการสอนที่ 3

แบบประเมินความสามารถในการเป่าขลุ่ย

เรื่องหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น

การแสดงหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนแสดงหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้นที่ถูกต้อง โดยการปฏิบัติทำนั่งบนพื้นราบ, บนเก้าอี้ที่ถูกต้อง, วิธีการจับขลุ่ยที่ถูกต้อง, วิธีการวางนิ้วที่ถูกต้อง และวิธีการเป่าขลุ่ยที่ถูกต้อง ขณะแสดงวิธีการเป่าให้เป่าเสียง โค (ต่ำ)

หลักการปฏิบัติการเล่นขลุ่ยไทยที่ถูกต้องคือ

1. การนั่งที่ถูกต้อง

1.1 การนั่งพับเพียบ

- หญิง นั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด
ต้องสรวมกิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

- ชาย นั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด
หรือขัดสมาธิ ต้องสรวม กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

1.2 นั่งบนเก้าอี้

- หญิงและชาย นั่งตัวให้ตรงและคอให้ตรง เพื่อให้ลมเดินสะดวก

2. การจับขลุ่ย ใช้มือซ้ายอยู่ด้านบน มือขวาใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนาง ส่วนมือล่างใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย

3. การประกบหรือจรดริมฝีปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะไม่อมขลุ่ย

4. การเป่า สูดลมหายใจเข้าไปเต็มท้องแล้วค่อย ๆ ปลดลมออกจากปากทีละน้อยอย่างสม่ำเสมอ จนหมดท้องแล้วสูดลมหายใจเข้าท้องใหม่

@@@@@@@@@@@@@@@@@@@@

แบบประเมินความสามารถในการเป่าขลุ่ย

แผนการสอนที่ 3

เรื่องหลักการปฏิบัติขลุ่ยไทยเบื้องต้น

รายการ	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเป่าขลุ่ย
1. การปฏิบัติ ทำนอง	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี (2) ปฏิบัติทำนองได้ถูกต้องทั้ง 2 วิธี 1. <u>ปฏิบัติทำนองพันเพียบ</u> การนั่งพันเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด ต้อง สำรวจ กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย นั่งหลังตรง ไม่ก้มหน้าและจับ ขลุ่ยได้ตรงตามตำแหน่งอย่างเป็นธรรมชาติ 2. <u>ปฏิบัติทำนองบนเกล้า</u> การนั่งบนเกล้า ต้องสำรวจ กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย นั่งตั้ง ตัวให้ตรง ตั้งคอให้ตรง ไม่ก้มหน้า เพื่อให้ลมเดินสะดวก และจับขลุ่ยได้ตรง ตามตำแหน่งอย่างเป็นธรรมชาติ
	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1) ปฏิบัติทำนองได้ถูกต้องวิธีใดวิธีหนึ่ง 1. <u>ปฏิบัติทำนองพันเพียบ</u> การนั่งพันเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด ต้อง สำรวจ กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย นั่งหลังตรง ไม่ก้มหน้าและจับ ขลุ่ยได้ตรงตามตำแหน่งอย่างเป็นธรรมชาติ 2. <u>ปฏิบัติทำนองบนเกล้า</u> การนั่งบนเกล้า ต้องสำรวจ กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย นั่งตั้ง ตัวให้ตรง ตั้งคอให้ตรง ไม่ก้มหน้า เพื่อให้ลมเดินสะดวก และจับขลุ่ยได้ตรง ตามตำแหน่งอย่างเป็นธรรมชาติ

รายการ	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเป่าขลุ่ย
1. การปฏิบัติ ทำนอง	การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข (0) ไม่สามารถปฏิบัติทำนองได้ถูกต้องทั้ง 2 วิธี 1. <u>ปฏิบัติทำนองพับเพียบ</u> การนั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด ต้อง สำรวจกิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย นั่งหลังตรง ไม่ก้มหน้าและจับ ขลุ่ยได้ตรงตามตำแหน่งอย่างเป็นธรรมชาติ 2. <u>ปฏิบัติทำนองบนเก้าอี้</u> การนั่งบนเก้าอี้ ต้องสำรวจกิริยามารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย นั่งตั้ง ตัวให้ตรง ตั้งคอให้ตรง ไม่ก้มหน้า เพื่อให้ลมเดินสะดวก และจับขลุ่ยได้ตรง ตามตำแหน่งอย่างเป็นธรรมชาติ
2. การวางนิ้ว	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี (2) การวางนิ้วได้ถูกต้องตรงตามตำแหน่งทุกตัวโน้ต และปิดรูขลุ่ยได้ สนิทอย่างเป็นธรรมชาติ
	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1) การวางนิ้วผิดไม่เกิน 2 ห้องเพลงหรือ 8 ตัวโน้ตและปิดรูขลุ่ยไม่ สนิท เกร็งมือ แต่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
	การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข (0) การวางนิ้วไม่ตรงตามตำแหน่งของตัวโน้ต ผิดทุกตัวโน้ตหรือผิดตั้ง แต่ 9 ตัวโน้ตขึ้นไป ไม่สามารถปิดรูขลุ่ยได้สนิทอย่างเป็นธรรมชาติ และ ไม่ สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้

รายการ	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเป่าขลุ่ย
3. วิธี การเป่า ขลุ่ย	การปฏิบัติอยู่ในระดับดี (2) ประกบหรือจรรดริมฝีปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะไม่อมขลุ่ย และการเป่าเสียงได้ถูกต้องตามตัวโน้ตและจังหวะเพลง ทุกตัวโน้ต
	การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ (1) ประกบหรือจรรดริมฝีปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะไม่อมขลุ่ย และการเป่าเสียงตามตัวโน้ตและจังหวะเพลง ผิดไม่เกิน 2 ห้องเพลง หรือ 8 ตัวโน้ต และแต่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้
	การปฏิบัติต้องปรับปรุงแก้ไข (0) ประกบหรือจรรดริมฝีปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะอมขลุ่ย และการเป่าเสียงตามตัวโน้ตและจังหวะเพลง ผิดทุกตัวโน้ต หรือ ผิดตั้งแต่ 9 ตัวโน้ต ขึ้นไปและไม่สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา

การปฏิบัติอยู่ในระดับดี = 2 คะแนน

การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ = 1 คะแนน

การปฏิบัติต้องปรับปรุง = 0 คะแนน

แผนการสอนที่ 3

แบบบันทึกการประเมินพฤติกรรม
 เรื่องหลักการปฏิบัติอยู่ไทยเบื้องต้น

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			หมายเหตุ
		การปฏิบัติทำน้	การวางน้	วิธีการเป่า	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

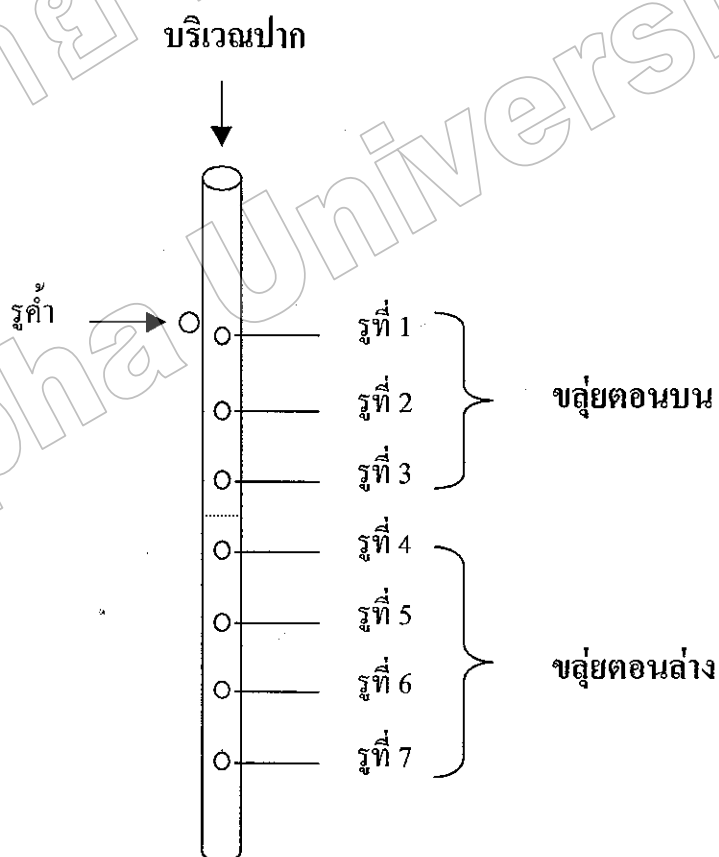
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

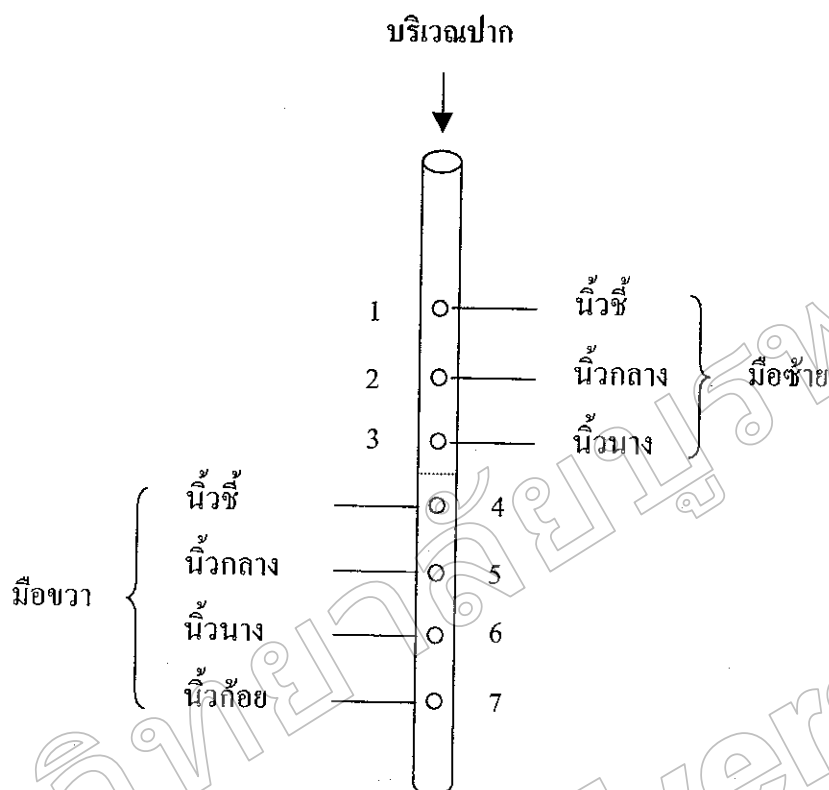
ใบความรู้ที่ 3 เรื่องวิธีการวางนิ้ว

ในการเป่าขลุ่ยวิธีการวางนิ้วที่ตรงตามตำแหน่งและสัมพันธ์กับการเป่าจะทำให้เสียงที่เกิดขึ้นมีความชัดเจนและไม่เพี้ยน สำหรับผู้ที่เริ่มฝึกหัดการเป่าขลุ่ยจะต้องฝึกการวางนิ้วให้เกิดความชำนาญเพื่อที่จะทำให้สามารถเป่าได้แม่นยำและสิ่งสำคัญที่นักเรียนจะต้องศึกษาและนำไปฝึกปฏิบัติ ได้แก่

วิธีการวางนิ้วขลุ่ยเพียงออ

ขลุ่ยเพียงอ้อมีลักษณะดังนี้

การวางนิ้วที่ถูกต้อง ปฏิบัติดังนี้

ใช้มือซ้ายจับขลุ่ยตอนบน โดยใช้นิ้วหัวแม่มือ ปิดรูค้ำซึ่งอยู่ใต้เลาขลุ่ย และใช้นิ้วชี้ปิดรูบนสุด

(รูที่ 1) ใช้นิ้วกลางปิดรูที่ 2 ใช้นิ้วนางปิดรูที่ 3 ส่วนนิ้วก้อยไม่ได้ปิดรู แต่วางลงทางตอนบนของขลุ่ยไทย

ใช้มือขวาจับขลุ่ยตอนล่าง โดยใช้นิ้วหัวแม่มือพุงน้ำหนักของขลุ่ยระหว่างรูที่ 4-5 อยู่ใต้เลาขลุ่ย

ใช้นิ้วชี้ปิดรูที่ 4 ใช้นิ้วกลางปิดรูที่ 5 ใช้นิ้วนางปิดรูที่ 6 และนิ้วก้อยปิดรูที่ 7 ทางตอนล่างของขลุ่ยไทย

ใบความรู้ที่ 4

เรื่อง วิธีการเป่าขลุ่ยไทย

วิธีการเป่าขลุ่ยไทย คือ การประกบหรือจรรดิมฝีปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะไม่อมขลุ่ยและใช้ปากเป่าลมเข้าบริเวณรูเป่า การเป่า สุดลมหายใจเข้าไปเต็มท้องแล้วค่อย ๆ ปลดลมออกจากปากทีละน้อยอย่างสม่ำเสมอ จนหมดท้องแล้วสุดลมหายใจเข้าท้องใหม่ดังรูปภาพ

การใช้ลมเป่ามี 2 ลักษณะ

1. ลมปกติ คือ เป่าลมออกจากปอดด้วยความแรงปกติ เมื่อปิดรูต่าง ๆ จะเกิดเสียงดังนี้ ด ร ม ฟ ช ล ท ต์ ครบ 1 บันไดเสียง

2. ลมแรง คือ เป่าลมออกจากปอดให้แรงกว่าปกติ เมื่อปิดนิ้วทั้งสองมือแล้ว จะเกิดเสียงดังนี้ คัม รัม ฟัม ถ้าปิดนิ้วแล้วเป่าลมแรงขึ้นไปอีกอาจจะเกิดเสียง ลัม แต่ไม่นิยมเป่า เพราะจะเกิดเสียงเพี้ยน (เสียงหลง) มากกว่าจะเกิดเสียงไพเราะ

หลักการปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทย

5. การนั่งที่ถูกต้อง

5.1 การนั่งพับเพียบ

- หญิง นั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด

ต้องสำรวมกิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

- ชาย นั่งพับเพียบไปทางด้านซ้ายหรือขวาก็ได้ตามความถนัด

หรือขัดสมาธิ ต้องสำรวม กิริยา มารยาท ปฏิบัติให้เรียบร้อย

5.2 นั่งบนเก้าอี้

- หญิงและชาย นั่งตั้งตัวให้ตรงและคอให้ตรง เพื่อให้ลมเดินสะดวก

6. การจับขลุ่ย ใช้มือซ้ายอยู่ด้านบน มือบนใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง และนิ้วนาง ส่วนมือล่างใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อย

7. การประกบหรือจรรดิมฝีปากลงไปบนปากขลุ่ย ตรงช่องรูเป่าในลักษณะไม่อมขลุ่ย

8. การเป่า สุดลมหายใจเข้าไปเต็มท้องแล้วค่อย ๆ ปลดลมออกจากปากทีละน้อยอย่างสม่ำเสมอ จนหมดท้องแล้วสุดลมหายใจเข้าท้องใหม่

แผนการสอนที่ 4

วิชา คนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1

จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

แบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1 คือ วิธีการปฏิบัติขั้นพื้นฐาน (การใช้มือซ้าย) ด้วยโน้ต ซอล ลา ที โด (สูง) ในการจับขลุ่ยและการเป่าขลุ่ยลักษณะไล่เสียงขึ้น และไล่เสียงลง ด้วยการเป่า เรียงนิ้วและการเป่าข้ามนิ้ว โดยปิด - เปิดนิ้วให้สัมพันธ์กับตัวโน้ต

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถปฏิบัติแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1 ได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถปฏิบัติขลุ่ยไทยไล่เสียงซอล ลา ที โด (สูง) ตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1.1 ได้
2. สามารถปฏิบัติขลุ่ยไทยไล่เสียงขึ้นและลงด้วยการเป่าเรียงนิ้วและการเป่าข้ามนิ้ว ตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1.2 ได้
3. สามารถปฏิบัติขลุ่ยไทย ตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1.3 ได้

เนื้อหา

1. ฝึกปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยโดยไล่เสียงซอล ลา ที โด (สูง) ตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1.1
2. ฝึกปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยโดยไล่เสียงขึ้นและลงด้วยการเป่าเรียงนิ้วและการเป่าข้ามนิ้ว ตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1.2 ได้
3. ฝึกปฏิบัติการเป่าขลุ่ยไทยตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1.3 ได้
- การเป่าขลุ่ยไทยโดยไล่เสียงลงตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1
4. การเป่าขลุ่ยไทยสลับเสียงตามแบบฝึกการเป่าขลุ่ยไทยขั้นที่ 1

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยร้องเพลงมอญซ่อนไน้และให้นักเรียนปรบมือและร้องตามจังหวะเพลง

มอญซ่อนไน้

มอญซ่อนไน้ไน้ตัวไหน จะอยู่กับเธอ
ไปนู่นไปนี่ไน้ตัวนี้ จะอยู่กับเธอ

ขั้นสอน

2. ครูแนะนำวิธีการจับขลุ่ยไทย
3. ครูให้นักเรียนอ่านไน้ด ซอล ลา ที โด (สูง) ตามบัตรคำ
4. ครู – นักเรียนเล่นเกมมอญซ่อนไน้ด โดยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ปรบมือ ร้องเพลงมอญซ่อนไน้ด จากนั้นครูจะนำไน้ดบัตรคำไปซ่อนไว้หลังนักเรียน เมื่อเพลงจบลง นักเรียนจะหันมองข้างหลัง ถ้ามีไน้ดบัตรคำให้อ่านไน้ดตัวนั้น เมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถอ่านไน้ดบัตรคำได้แล้วแจกใบความรู้ (เอกสารประกอบการสอน)
5. ครูแนะนำการจับขลุ่ยไทย โดยการใช้มือซ้ายจับอยู่ส่วนบนและมือขวาจับอยู่ตอนล่างของขลุ่ยไทย
6. ครูสาธิตการเป่าขลุ่ยเสียงไน้ด ซอล ลา ที โด (สูง) ให้นักเรียนฟัง
7. ครูแนะนำให้นักเรียนจับขลุ่ยไน้ดตัว ซอล เป็นตัวแรก โดยใช้นิ้วหัวแม่มือซ้ายปิดรูด้านล่าง และนิ้วชี้ปิดรูที่ 1 นิ้วกลางปิดรูที่ 2 นิ้วนางปิดรูที่ 3 ทางตอนบนของขลุ่ยไทยส่วน มือขวาใช้นิ้วหัวแม่มือพุงน้ำหนักของขลุ่ยระหว่างรูที่ 4-5 ทางตอนล่าง ส่วนนิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วก้อย ของมือขวาจะกรีดออกไม่ปิดรูเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไทยเสียงก็จะเป็นเสียง ซอล จากนั้นให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอนบอก โดยชูไน้ดบัตรคำเสียงซอล
8. ครูแนะนำให้นักเรียนจับขลุ่ยไทย ไ้ดตัวซอล โดยให้นักเรียนจับขลุ่ยไทยไน้ดตัว ซอล ค้างไว้จากนั้นใช้มือซ้าย โดยใช้นิ้วนางเปิดรูที่ 3 เรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไทยเสียงก็จะเปลี่ยนเป็นเสียงลา จากนั้นให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอนบอกโดยชูไน้ดบัตรคำ เสียงลา

9. ครูแนะนำให้นักเรียนจับขลุ่ยไทยโน้ตตัว ลา โดยให้นักเรียนจับขลุ่ยไทยโน้ตตัวลา ค้างไว้จากนั้นใช้มือซ้าย โดยใช้นิ้วกลางเปิดรูที่ 2 เรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไทยเสียงก็จะ เปลี่ยนเป็นเสียงที่ จากนั้นให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอนบอก โดยชูโน้ตบัตรคำเสียงที่

10. ครูแนะนำให้นักเรียนจับขลุ่ยไทยโน้ตตัว ที โดยให้นักเรียนจับขลุ่ยไทยโน้ตตัวที ค้างไว้จากนั้นใช้มือซ้าย โดยใช้นิ้วหัวแม่มือเปิดรูค้ำ ด้านล่าง เรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยไทย เสียงก็จะเปลี่ยนเป็นเสียง โด (สูง) จากนั้นให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอนบอก โดยชูโน้ตบัตร คำเสียงโด (สูง)

11. ครูแจกใบความรู้ที่ 1-4 ให้นักเรียนทบทวนวิธีการจับขลุ่ยโน้ตตัว ซอล ลา ที โด (สูง) อีกครั้งหนึ่ง

12. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยเล่นเกมส้อมจับขลุ่ยกัน

เพลงมาจับขลุ่ยกัน

มา ซิมา พวกเรา มาจับขลุ่ยกัน มา ซิมา พวกเรา มาจับขลุ่ยกัน
เสียง...(ซอล).....นั่นจับยังงี้ เสียง...(ซอล).....นั่นจับยังงี้
ฉันจะบอกให้ จับขลุ่ย.....(นักเรียนแสดงท่าการจับขลุ่ย).....

ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกกลุ่มที่จะตอบและชูโน้ตบัตรคำให้นักเรียนกลุ่มนั้นช่วยกันตอบ กลุ่มใด สามารถบอกการจับขลุ่ยได้ถูกต้องได้ 1 คะแนน กลุ่มใดไม่สามารถแสดงวิธีการจับขลุ่ยได้ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน เล่นเกมสัจจนนักเรียนสามารถแสดงวิธีการจับขลุ่ยที่ถูกต้องได้แล้ว เล่นเกมส้อมเป่า ขลุ่ยกัน

เพลงมาเป่าขลุ่ยกัน

มา ซิมา พวกเรา มาเป่าขลุ่ยกัน มา ซิมา พวกเรา มาเป่าขลุ่ยกัน
เสียง...(ซอล).....นั่นเป่ายังงี้ เสียง...(ซอล).....นั่นเป่ายังงี้

กลุ่ม...1... เค้าจะบอกให้ กลุ่ม...1... เค้าจะบอกให้
เป่าอย่างนี้เอง.....นักเรียนเป่าขลุ่ยเสียงซอล.....

ครูผู้สอนเป็นผู้เลือกกลุ่มที่จะตอบและชูโน้ตบัตรคำให้นักเรียนกลุ่มนั้นช่วยกันเป่า กลุ่มใดสามารถ เป่าขลุ่ยได้เสียงถูกต้อง ไม่เพี้ยน ได้ 1 คะแนน กลุ่มใดเป่าขลุ่ยเสียงเพี้ยน ไม่ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน เล่นเกมสัจจนนักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยเสียง ซอล ลา ที โด (สูง) ได้ทุกคน

13. ครูแจกใบงาน 1-3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้งจนเกิดความชำนาญในโน้ตตัว ซอล ลา ที โด (สูง) ได้โดยครูเป็นผู้ควบคุมจังหวะให้